

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Knaflcova ulica 5/II., telefon 72

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 7-80 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din; za inozemstvo: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun pošte hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Volitve

Če pogledam te dni v klerikalno časopisje, zapazim na vseh koncih in krajih znake silnega razburjenja. «Laž, framasonstvo, doktor Žerjav, SLS vse dosegla, SDS izdala Slovence» itd., to pišejo škofovi listi vsak dan, enkrat prepleskano bolj rdeče za delavce in železničarje, potem črno za kmete. Stvar je tako neužitna in dolgočasna, da sem prepričan, da je niti najbolj klerikalni duhovniki ne prečitajo. Taka pregreta in prestana hrana samohvalisanja in satanskega napadnja preseda že vsem.

V naših vrstah ni čutiti razburjenja. Naši ljudje so trdni in ne bo jih omajala nobena burja, najmanj pa papirnati vihar, ki nas z njim zabavajo gospodje iz škofovih tiskarn. Vprašati se pa moramo vendarle, čemu že danes, ko so še skoro trije meseci do volitev, v klerikalnem taboru tako vre in se v ljudeh umetno vzbujajo razburjenje.

Odgovor je prav lahek: Slaba vest se oglašja. Volilci si mencajo oči in vprašujejo, zakaj že od leta 1920. naprej stalno volijo klerikalce, ki vedno dobé večino in vedno je isto zmagonosno vpitje, češ: «Mi in samo mi! SDS je uničena! Mi smo vse dosegli!» Ko pa jih potipljemo, kaj so dosegli, je vse votlo od znotraj, od zunaj pa z najostrejšim povečevalnim steklom ni nič videti. Vrh tega vsak dan pokopavana SDS trdno naprej obstoja in opozarja ljudstvo, da o uspehih za naše kraje ni govora, dokler bo imela Slovenija klerikalno večino.

Slaba vest pri vodstvu SLS povzroča, da skušajo obrniti pozornost od sebe. Zato piše klerikalno časopisje o Mehiki, o framasonih, o Slavenski banki in sploh o takih rečeh, ki

nimajo nič opraviti z volitvami, a se uporabljajo od SLS, da med tem mine čas obračuna.

Kričanje SLS opazujemo s pomilovalnim smehom. «Primito tatu!» vpijejo klerikalni kandidati, ki jih bodo postavili sami duhovniki ne pa ljudstvo, «Primito tatu!» kriče, da bi se med tem pomešali med ljudstvo in se skrili pred ljudsko obtožbo, da že osmo leto vlečejo Slovence za nos z avtonomijo, a so jih zapeljali v gospodarsko propadanje.

Zdaj je SLS ugonobila še oblasti. Koliko lepega bi te lahko storile, ker imajo več moči kakor prejšnje dežele. Namesto da bi vsi sedli skupaj za mizo na delo, je SLS izključila naše pristaše od oblastnega odbora in vsa mesta zasedla samo z ljudmi svoje stranke. Namesto da bi kakor v pametnih občinskih odborih tudi v oblastni skupščini in v odboru vsi potegnili v skupno smer, je SLS vse vzela nase, zdaj pa vidi: Kdor hoče vse sam pojesti, mu zmanjka vsega. Posebno v ljubljanski oblastni skupščini se je ta politika silno maščevala.

Naša SDS je pri zadnjih volitvah v oblastno skupščino dobila toliko glasov, da ji z malim napredkom te številke dajo samo v Sloveniji šest mandatov. To je že lep napredek, kajti 6 je precej več, kakor sta 2. Lahko pa dosežemo še precej več, ako bo vsak naš volilec v svojem okolišju agitator. Mi ne potrebujemo sirovega krika in ne laži, ampak mirno razpravljanje. Naj ne bo pri nikomur umikanja in izgovorov, ne malenkostnih ovir za to delo, ki ga vsakdo lahko opravlja v okviru svojega rednega dela.

Dr. Gregor Žerjav.

SLS proti ljudstvu, a za črnogorske prince

Po krivdi SLS ni denarja za siromašne bolnike, delavce in železniške delavnice, dovolj pa ga je za črnogorske prince — Ljudstvu kamen, črnogorskim princem milijone iz žepov kmetskih davkoplačevalcev — SLS je stranka črnogorskih princev

Bolnišnice v Sloveniji so prenapolnjene z bolniki, zdravnikov pa je v njih čimdalje manj na razpolago. Da uživajo bolniki zaradi tega manjšo zdravniško nego in da se mora na ta način povečati njihova umrljivost, je jasno. Do zadnjega časa so bolnišnice v Sloveniji še dosti redno poslovale, kar je bila velika dobrota za naše siromašnejše sloje, za kmete in delavce, male obrtnike in uradnike, ki nimajo denarja, da bi se zdravili doma, kadar jih je napadla bolezen.

Po krivdi naših klerikalcev, ki so glasovali za sedanji državni proračun in novi finančni zakon, pa so se razmere v naših bolnišnicah znatno poslabšale. S 1. aprilom t. l. so bili odpuščeni iz bolnišnic vsi mladi zdravniki, ki so se po prihodu z univerze v njih vežbali ter bili v pomoč starejšim zdravnikom proti mali odškodnini za najnujnejše življenske potrebščine. Odpuščeni so bili za-

to, ker so bili v državnem proračunu črtani izdatki zanje. S tem se je pomnožilo delo maloštevilnim starejšim zdravnikom, ki so doslej mogli posvečati vso skrb najhujšim primerom obolenja in najtežjim operacijam. Redna služba v bolnišnicah je doživela po klerikalni krivdi svoj prvi udarec v škodo siromašnega ljudstva.

Kljub vsemu so mnogi mladi zdravniki ostali prostovoljno še nadalje v bolnišnicah, ne da bi za svoje delo dobivali kakšno odškodnino. Vršili so svojo službo brezplačno, kar se ne godi v nobenem drugem stanu na svetu. Upali so, da bodo imenovani za zdravnike sekundarije, za katere je določeni v državnem proračunu 42 mest, izmed katerih jih je zasedenih komaj petina. Upali so zaman.

Novi finančni zakon, za katerega so glasovali naši klerikalci, namreč določa, da ministri sami ne smejo več nastavljanje novih

uradnikov, ampak se sme to zgoditi le na podlagi sklepa ministrskega sveta. Samo ministrski svet sme imenovati nove uradnike in tako tudi zdravnike v državnih bolnišnicah. Klerikalci so pomagali na ta način še bolj centralizirati državno upravo in posledice tega centraliziranja že močno občutimo. Ministrski svet pač ne utegne baviti se s takimi malenkostmi, kakor so n. pr. imenovanja zdravnikov-sekundarijev. Ni čudno, da so se tudi zdravniki, ki so čakali na imenovanje, naveličali opravljati službo v bolnišnicah brezplačno in da so pred dnevi začeli stavkati. Pomanjkanje zdravnikov v naših bolnišnicah je postalo tako še večje in uprave bolnišnic naznajo zdaj po listih, naj ljudje, razen v skrajni potrebi, nikar ne silijo v bolnišnice, ker ni dovolj zdravnikov na razpolago.

Škodo trpi seveda siromašno ljudstvo in vsi, ki so potrebni cenene zdravniške pomoči. Krivci so naši klerikalci, ki so glasovali za črtanje malenkostnih postavk iz državnega proračuna, namenjenih za vzdrževanje zdravnikov, kakor tudi za določbo v finančnem zakonu, s katero se centralizira nastavljanje zdravnikov-sekundarijev potom ministrskega sveta.

Vsi tisti, ki ne bodo našli zadostne pomoči v naših bolnišnicah, naj se za to zahvalijo našim klerikalnim poslancem, ki so s svojim glasovanjem omogočili državni proračun in finančni zakon in ki bodo zaradi tega tudi krivi, ako bo marsikateri nuje zdravniške pomoči potreben bolnik umrl pre zgodnje smrti, ker te pomoči ne bo pravočasno našel po krivdi centralizma, ki so ga naši klerikalci uvedli po nepotrebnem.

Drug primer kratkovidnosti in nesposobnosti naših klerikalcev nudi vprašanje železniških delavnic. O tem smo že ob priliki govorili, pa je kljub temu prav, da stvar na kratko še ponovimo. Na tisoče pokvarjenih vagonov razpada na naših kolodvorih, med tem ko vlada na naših železnicah silno pomanjkanje vagonov, kar se opaža zlasti v času jesenske izvozne dobe. Ako bi bilo naše državno gospodarstvo pametno in smoteno, bi državna uprava skrbela, da bi se ti vagoni čim prej popravili, da bi ne razpadali dalje in da bi v prometu prinašali dobiček. Skrbeti bi morala, da se ti vagoni čim prej popravijo v domačih železniških delavnicah, ki naj bi se v to svrhu primerno razširile.

Zgodilo pa se je nasprotno. Klerikalci so glasovali za proračun, v katerem so se celo zmanjšali izdatki za železniške delavnice, tako da je morala železniška uprava odpušiti v svojih delavnicah na stotine delavcev iz službe, ostalim pa skrajšati delovni čas in znižati plače. Klerikalci so ob glasovanju za proračun vpili, da je to varčevanje, med tem pa pokvarjeni vagoni nadalje propadajo in zopet so se pričele množiti železniške nesreče, ker ni ne denarja in ne delavcev na razpolago za popraviljanje železniških prog in vagonov.

Med tem ko so klerikalci v vladi v škodo siromašnih bolnikov in splošnega državnega gospodarstva na tak način varčevali, pa so

bili na drugi strani tem bolj darežljivi. V finančnem zakonu, za katerega so glasovali, je določba, po kateri ima država izplačati črnogorskim princem 42 milijonov dinarjev ter vrniti del premoženja, ki ga jim je l. 1918. črnogorska Narodna skupščina v Podgorici zaplenila v dobro države.

Bolniki se mečejo iz bolnišnic na cesto, da umirajo brez zdravniške pomoči, naše železnice se puste razpadati, delo v železniških delavnicah se omejuje, delavstvo se odpušča in znižujejo delavske plače, črnogorskim princem pa se na račun kmetijskega davkoplačevalca po zaslugi klerikalnih poslancev in bivših klerikalnih ministrov darujejo silni milijoni!

Odstavljeni črnogorski dinastiji je zaplenila premoženje, v kolikor ga njeni člani niso odnesli v inozemstvo, v Italijo, odkoder so več let rovarili proti naši državi, črnogorska Narodna skupščina ob prevratu 16. novembra leta 1918. Črnogorci sami so to storili v prid naši novi državi in Črnogorci so tudi protestirali, ko so naši slovenski klerikalci glasovali za milijonski dar črnogorskim princem. Ne čudilo bi se, ako bi Črnogorci predlagali, naj se vrne nekdanji njihov dinastiji del premoženja in plača po vrhu še ogromna vsota milijonov, a kaj brigajo nas Slovence črnogorski princi? Črnogorska oblastna skupščina je soglasno protestirala proti takemu razmetavanju državnega denarja, naši klerikalni listi pa so ga še zagovarjali in «Slovenec» je celo zapisal, da je to potrebno, ker so črnogorski princi v sorodstvu z italijanskim kraljem in da bo Italija manj rovarila proti naši državi, če bomo mi plačali črnogorskim princem 42 milijonov dinarjev in jim poleg tega vrnili še del njihovega zaplenjenega premoženja. Kakor da bi ne bilo znano, da so črnogorski princi prav takrat najbolj rovarili proti naši jugoslovenski državi, ko so imeli največ denarja in ko še niso zapravili vseh svojih milijonov. In če so črnogorski princi v sorodstvu z italijanskim kraljem, potem pravimo mi, da slovenskemu kmečkemu davkoplačevalcu to sorodstvo prav nič mar ni in da nikakor ne gre,

da bi zaradi tega postali žepi slovenskega kmeta znatno lažji.

Ali se nam res tako dobro godi, da moremo črnogorskim princem darovati milijonske vsote samo zato, da se lahko pokažemo «nobel». Koliko je država dala siromašnemu črnogorskemu ljudstvu, ki strada vse leto na svojih skalah, koliko je dala za prebivalstvo v Hercegovini, kjer deca umira od lakote, in koliko je dala za tisoče brezposelnih ljudi pri nas, ki bi radi delali, pa dela in zaslužka ne dobe?

Za bolnike in zdravnike, za železniške delavnice, za popravilo vagonov in železniških tirov ni denarja in ni ga tudi za marsikaj drugega nujno potrebnega! Pač pa ga je dovolj za črnogorske prince, da se bodo lahko še dalje zabavali na račun našega kmetijskega ljudstva. SLS, ki je glasovala za

črtanje izdatkov za naše bolnišnice, ki je kriva, da se mečejo iz njih bolniki na cesto, ki je glasovala za skrčenje kreditov za železniške delavnice, za povišanje raznih davkov in končno za 42 milijonsko darilo črnogorskim princem, se lahko danes upravičeno imenuje stranka črnogorskih princem.

Za siromake v vladi ni imela denarja, za prince ga je imela dovolj. Zaradi princem je zatajila koristi ljudstva in klerikalni listi še branijo to protiljudsko vlogo klerikalne stranke!

Zato pa naj volijo dne 11. septembra pri skupščinskih volitvah klerikalne poslance črnogorski princi, ki so jim za podarjenih 42 milijonov lahko hvaležni, slovensko ljudstvo, ki bo te milijone plačevalo iz lastnega žepa, jim ne more biti hvaležno!

Lep napredek SDS pri nedeljskih občinskih volitvah

Sijajna zmaga v Laškem — Padec klerikalnih in pomnoženje naprednih glasov v občinah litijskega okraja

Klerikalni glasovi padajo, napredni pa se množe. To je dejstvo, ki ga nam kažejo občinske volitve, ki so se v zadnjem času vršile v raznih občinah Slovenije. Klerikalci po svoji stari navadi to dejstvo zatajujejo in pišejo, kakor da je nasprotno res. Po vrhu tega pa naravnost ostudno obrekujejo naprednjake, zlasti našo SDS. Mi smo dostojni ljudje, zato na to pot ne bomo sledili klerikalnemu časopisju. Zavedamo se, da imamo v naših vrstah najrazumnejše podeželane, ki bi nas obsojali, ako bi polnili z gnojem naše kolone. Pa vsa jeza klerikalcev, ki jo izlivajo v svoje časopise, ne pomaga nič. Počasi, toda gotovo prihaja ljudska sodba za vse neštevilne neuspehe in za vse brezdelje SLS, ki ima že osem let Slovenijo v svojih rokah.

Tudi pri nedeljskih občinskih volitvah v Laškem in nekaterih občinah litijskega okra-

ja so se napredni glasovi pomnožili, dočim so klerikalni padli. V Laškem je SDS dobila 183 glasov (13 mandatov), lista klerikalcev, radikalov in nemškutarjev pa 66 glasov (4 mandate). Napram prejšnjim občinskim volitvam je SDS napredovala za 52 glasov in tri mandate, napram oblastnim volitvam pa za 18 glasov. Laško je torej ostalo kljub klerikalnemu brezupnemu naskakovanju krepka napredna trdnjava.

V Litiji smo zabeležili precejšen napredek. Dobili so: SDS 53 glasov (2 mandata), nepolitična lista 38 glasov (2 mandata) in SLS 369 glasov (13 mandatov). Prva in druga lista sta bili proti g. Lebingerju, nosilcu liste SLS. Doslej je bil v občinskem odboru le en naprednjak, odslej pa bodo 4.

V Šmartnem so dobili naprednjaki na svojih treh listah 9 odbornikov, SLS pa 16. Napredna opozicija bo torej prav krepka.

Ivan Albreht:

Skrivnost sv. Barbare

(Dalje.)

IX.

Ves torek in v sredo se je Repinki bolezen hujšala. Jošt je bil sicer Kozmi navil ušesa, izvedeti pa ni mogel od njega nič. Samo toliko je dosegel, da pokveka ni več hodil nadlegovat Repinovi dvih.

Agata se je pomirila, ko je videla Joštovo odkrito poštenost. Sama sebe ni mogla več razumeti, zakaj se je zbog take malenkosti, kakor je bila tista beseda o doti, tako razburila.

«Preveč si utrujena,» ji je pojasnjeval Jošt. «Počitka potrebuješ. Čakaj, za jutri naprosim svojo mater, da bodo mesto tebe čuli,» ji je rekel v sredo. Agata je sicer branila, vendar je Krasinov svojo obljubo izvršil. V četrtek je že dopoldne prišla Joštova mati k Repinki in pregovorila izmučeno Agato, da je šla počivat.

Ko so obmolnili zvonovi in se je opoldne oglasila raglja z zvonika, je menila Repinka: «Ali se ti ne zdi, kakor da pada kamenje na krsto?»

Krasinka jo je skušala speljati v druge misli, toda Reza se je oklepala svojega kakor klop. Njeno govorjenje je bilo nekam trmoglavo, besede same kakor izsušene, koščene. Večkrat jo je polil mrzel pot. Včasih je bilo čelo v bližini las kakor posuto z drobnimi srebrnimi kroglicami. Včasih jo je kuhala suha vročina, včasih lomil mraz, da je šklepetala z zobmi. O bolečinah ni tožila, toda Krasinka ji je brala z obraza, da trpi. Poteze

okrog ust so se Rezi popoldne zaostriale, nos je bil šiljast, uhlji pa v spodnjem delu prosojni.

Pod noč je bolnici odleglo. Agata je vstala že sredi popoldneva. Ni ji bilo do spanja. Kakor je zatisnila oči, so jo jele mučiti neprijetne sanje, tako da je vstala skoro bolj izmučena, nego je bila legla.

Včasih je ta ali ona znanka prišla obiskat bolnico, malo posedela, malo povzdihovala ter spet odšla. Agati se je zdelo, da so vse domenjene med-sabo. Govorile so iste besede, jadikovale o enakih nadlogah in tudi z enakim brbljanjem tolažile mater Rezo. Nekatere so prosile Repinko odpuščanja, odgrinjale odejo in pregledovale nohte na nogah. Krasinka je s prepričevalnim naglasom vsaki taki dvomljivki pripovedovala, kako se je Rezi obrnilo na bolje, da pojde na belo nedeljo lahko že v cerkev, če bo še dalje vse tako po sreči...

Bolnica se je tudi sama počutila tako dobro, da je rekla Joštu, ko je prišel:

«Če hočeta, gresta z Agato lahko v cerkev. Meni je čisto dobro.»

«Pa pojdiva in opravita še za naju,» je opomnila še Krasinka. Tedaj sta se res oba odpravila.

Kar ima katoliška cerkev obredov, so velikonočni gotovo najlepši. Skrivnost odrešenja, rešitve človeškega rodu iz težkih spon materije, ki vklepa duha k tlom in ga ovira v njegovem poletu, to je misel, ki je prevečala vse velike duhove, kar nam jih prikazuje zgodovina. Najlepši in morda tudi najsmelejši pa je odgovor v krščanstvu. Zaman se trudi človeški rod, da bi se dvignil iz vezi zemlje, iz oklepov materije! Njegova moč tega ne zmore. Bog sam mora priti, prebroditi človeško gorje od rojstva do smrti in s povelji-

čanjem, ki premaga moč minljivosti, prižgati človeštvu nove vzore, ki s svojim silnim žarom vodijo v večnost. To silno, svet prerajočo misel proslavlja cerkev baš v tistem času, ko nam tudi narava sama izpričuje, da smrti ni, ampak le prerodenje, večno presnavljanje in obujanje. Zato v tem večji zamaknjenosti preiščuje na tisoče src in prisluškuje besedam o trpljenju Boga-Človeka, ki je prišel trpet in umret, da bi pokazal pot v življenje...

Ko sta Jošt in Agata stopila v cerkev, je bilo še vse tiho. Pri božjem grobu je gorela vrsta sveč, spredaj večna luč, na stopnicah pred angelsko mizo pa je na baršunasti blazinici ležalo razpelo. Ljudje so po kolenih hodili poljubljati ta simbol nepojmljive skrivnosti. Agata in Jošt sta se uvrstila mednje. Mladenka je trepetaje molila za materino zdravje, Jošt pa je bil kakor odsoten. Ko je prišla na vrsto in začela poljubljati razpelo, se je sklonil Jošt takoj za njo, kakor bi se bal, da mu kdo odsrka dih njenega poljuba. Nehote je medtem uzrl za seboj Nežo, ki ga je kar požirala z očmi. Strupeno jo je pogledal, vstal in odšel na kor, medtem ko je po njegovem naročilu sedla Agata v Krasinkino klop. Ženska so to takoj opazile in jele stikati glave. Mejačevi in Krasinovi so imeli sedež v isti klopi. Kakor na vzmetu se je tedaj Neža dvignila in sedla k Agati. Tedaj so na koru začeli peti pevci. Zamolklo, otožno-proseče se je razlegalo po cerkvi:

— Marija, Marija
je rajžala po polj',
je srečala, je srečala
kovača dva.

V a č e so obdržale svojo napredno postojanko. Dobili so: SLS 4, SDS 2, neopredeljeni, vezani s SDS 1, SKS 2 odbornika. Skupno torej 5 naprednjakov proti 4 klerikalcem.

Pri volitvah v Zagorju so dobili: Narodna delavska lista 106 (3 odbornike), Narodna gospodarska lista 91 glasov (3 odbornike), socialisti 105 glasov (3 odbornike), komunisti 319 glasov (11 odbornikov), SLS 46 glasov (2 odbornika) in krščanski socialci 112 glasov (3 odbornike). Prva in druga lista sta samostojnodemokratski, tako da ima SDS skupno 6 odbornikov. Klerikalci so padli napram oblastnim volitvam za 30 glasov. Zelo so se pomnožili komunistični glasovi, in to zaradi silne agitacije, katere so se udeleževale celo ženske.

Politični pregled

Politično življenje se danes giblje v glavnem okrog volitev v Narodno skupščino. Upanje, da bo morda ta volilna vlada radikalov in Davidovičevih demokratov pravičnejša ter da bo omogočila svobodne volitve, se je izjalovilo. Z vseh strani prihajajo poročila o velikem volilnem terorju,

ki ga izvajajo vladni radikali. Velika nezadovoljnost in ogorčenje je nastalo zaradi tega celo med Davidovičevimi demokrati in muslimani, ki so sicer v vladi močno zastopani. Vodstvi davidovičevcev in bosanskih muslimanov prejemata neprestano pritožbe podeželnih organizacij, ki zahtevajo, naj davidovičevski ministri izpolnijo svojo obljubo in dosežejo spremembe na vodilnih mestih v politični upravni službi. Davidovičevsko časopisje odločno zahteva svobodne volitve.

Volilno nasilje vlada zlasti v Južni Srbiji, kjer so

radikali na več krajih napadli radičevske voditelje

in jih celo težko ranili. Tako je dobil Pavle Radič na čelu dve globoki rani in na nosu so mu prebili meso do kosti. Pavle Radič je

izjavil, da so napade na radičevske voditelje izvrševali radikali pod zaščito vladnih organov.

Veliko volilno nasilje vlada tudi v Bosni. Bosanski radikali z orožništvom razganjajo Pribičevićeve shode.

To se je zgodilo na več krajih. Bosanski radikali imajo pred SDS naravnost blazen strah, kajti bosanski kmetje, siti brezplodne radikalne politike, trumoma prestopajo v SDS. Razpuščanje in razganjanje shodov SDS pa radikalom ne bo nič koristilo, kajti kmetje izjavljajo, da kljub temu ne bodo zapustili Pribičevića, nego bodo volili njegovo skrinjico, ker so spoznali, da je od vseh strank, kar jih danes nastopa, najpoštenjša in najdoslednejša SDS, ki se drži načela: svoboda, bratstvo, enakost. Edino SDS bo, kadar bo dovolj močna, uveljavila v naši državi enakopravnost med stanov in med plemeni.

Radikalna stranka, ki je sedaj razcepljena v pašičevce, centrušaše (Uzunović itd.) in vladne radikale, bo zaradi te razcepljenosti izšla iz volilnega boja nedvomno zelo obrezana. Popolnoma prav je, da ta nazadnjaška stranka, za katero se vlečejo številne korupcijske afere in volilna nasilja, enkrat doživi poraz. Tudi drugi najbolj nazadnjaški stranki v naši državi, to je SLS, se obeta občutno nazadovanje glasov.

Klerikalni strah pred volitvami

se opaža na shodih in se bere med vrstami v klerikalnem časopisju. Zadržano vladovanje je klerikalcem silno škodovalo, ker je zopet enkrat pokazalo, da so klerikalne obljube eno, njihova izpolnitev pa drugo. Kljub uveljavljenim davčnim olajševalnim drobtinam plačuje naš kmet sedaj v mnogih primerih še celo večje davke, kakor lani, in to spričo dejstva, da so lani mnoge pokrajine silno trpele po vremenskih neizostah. Vsaj to naj bi bili klerikalci, ko so bili v vladi, izposlovali, da bi se po vremenskih nesrečah prizadetim siromakom povsod znižali ali sploh odpisali davki. Kake koristi imamo Slovenci od tega,

da so bili klerikalci v vladi? Prav nobenih. Niti korupciji, proti kateri so prej toliko grmeli, niso znali stopiti odločno na rep. Pač pa so znali glasovati za podporo črnogorskim princem.

Vsak slovenski volilec, ki zna misliti,

bo pri volitvah obsodil nespretno politiko SLS

in vrgel kroglico v skrinjico SDS, ki je danes najresnejša nasprotnica žalostni politiki propadajoče klerikalne barke. Noben volilec, ki zna misliti, ne bo sedel na limanice SLS, ki zopet kriči o nevarnosti za vero, da bi napram preprostemu človeku skrila svojo nesposobnost. Da bo uspeh proti klerikalcem večji, je potreben skupen nastop naprednjakov, ker s skupnim nastopom bodo prišli vsi napredni glasovi do veljave.

Dasiravno je poteklo že več dni od posredovanja velesil v Tirani in Beogradu, vendar

Albanija še ni izpustila aretiranega dragomana,

kakor je obljubila, in vlada napetost med našo državo in Albanijo še dalje. Naša vlada bo najbrže podvzela primerne ukrepe, da Albanija svojo obljubo izpolni.

Od 22. do 24. avgusta t. l. se bo vršil v Ženevi

kongres narodnih manjšin,

na katerem se bo razpravljalo o pravicah narodnostnih manjšin v Italiji, Avstriji, Jugoslaviji, Češkoslovaški in drugod. Italija temu kongresu ni nič kaj naklonjena, ker se zaveda, da bodo na kongresu prišle v razgovor tudi krivice, ki se gode našim zaslužnim rojakom pod fašistovskim bičem. Fašistovsko časopisje že zahteva, naj se zastopnikom jugoslovenske in nemške manjšine v Italiji ne dovoli potovanje na kongres.

Po vsej Sloveniji gre glas: Le „Domovina“ je za nas!

«Kaj delata, kaj kujeta, kovača vidva?»
«Midva delava, midva kujeva željé za Jezusa.»
«Le delajta, le kóvajta prav tanko in drobno, da Jezusa trpljenje polajšano bo.» —

Pevci so peli brez spremljevanja orgel. Glasovi so bili kakor preplašeni. V kotu pri orglah, kjer je prostor za tistega, ki goni meh, je čepel Kozma. Kakor izglubljeno je bujilo veliko desno oko proti Joštu, ki je stal tik za pevci.

«Zdaj Neža že sedi pri Agati,» je premišljeval pohabljenec. «Bogve, ali ji bo dala?»

Jošt je nevede začutil pohabljenčev pogled in se ozrl. Na prižnico je stopil duhovnik in z monotonim glasom začel brati pasijon.

«Kako je pa z materjo,» se je sklonila Neža k Agati.

Mladenka, ki dotlej Mejačeve ni bila niti opazila, se je zdrznila.

«Nocoj jim je dokaj odleglo,» je preprosto odvrnila Agata. Nikakor pa se ni mogla iznebiti nekakšnega mučnega nemira, odkar je vedela, kdo sedi poleg nje.

Neža je premišljevala:

«Kako bi neki napravila, da ne bi bilo sumljivo?»

Imela je zavitek nekakšnega prahu ter skrbno v ruto zavito steklenico, ki jo je po pohabljenčevem naročilu vzela s seboj, da bi jo izročila Agati. Zdaj, ko se ji je nudila tako lepa priložnost, ji je upadel pogum. Dasi ni izročila ne enega ne drugega, se je vendar včasih z zlokobno prijaznostjo sklonila k Agati ter ji šepnila kako malenkost.

Medtem je bil prvi del pasijona končan. Duhovnik je odšel s prižnice, na koru pa so se zopet oglasili pevci.

«Čez potok Cedron pelje pot, tam govori tako Gospod: „Kot jaz vas ljubim, se ljubite in bratje zvesti ostanite!“»

Neža se prestraši. Ko že davno potihne petje, ji še vedno odmeva v srcu:

«Kot jaz vas ljubim, se ljubite in bratje zvesti ostanite!»

Zavitek v roki jo zaskeli. Ne le strah, tudi notranji odpor se vzdrami v njej. Zato sklene, da tega pogubnega leka, ki bi pospešil Repinkino smrt in pahnil v nesrečo tudi Agato, ne bo izročila.

Ko je obred pri kraju, gre za Agato iz cerkve. Agata se pridruži Joštu, Nežo pa v temi zaloti Kozma.

«Ali si ji dala?»

«Ne!» dahne Neža.

«Potlej ne morem pomagati.»

«Pridi k nam,» še sikne Neža in odhiti, da je ne bi kdo slišal govoriti s pohabljenecem.

Kozma se je reš po ovinkih priklatil na Mejačevo dvorišče. Neverjetna iznajdljivost njegove zlobnosti je prav kmalu zatrla vse pomisleke, kar se jih je vzbujalo v Agati. Sklepal je pohabljenec, da pojdejo v zadnji sili od Repinovihi gotovo še h kaki padarici. Žensko, ki ji bo ta posel poverjen, je treba ob povratku prestreči in ji spretno zamenjati zdravila. Tako bo odstranjen vsak sum in dosežen končni namen. Repinka bo mrtva, Agata nora.

«Jaz vem, kaj dam!» je končal Kozma. In kakor pod vtisom silnega čara podlegla pohabljenčevemu strašnemu načrtu.

«In bo potem Jošt moj?»

«Na mestu naj me zemlja živega požre!» se je zaklel Kozma. «ako ni vse res, kar govorim!»

Noč je še povečevala silo zakletve. Neža je vztrepetala:

«Bog te usliši!»

Nato se je hitro prekrizala in odšla v hišo, medtem ko je Kozma z zlobnim nasmehom na ustnih odnihal po svojih temnih potih.

X.

Kakor je Kozma dejal, se je tudi res zgodilo. Ko je na veliko nedeljo po maši Jošt prišel po obljubljeni piruh, ga mu je Agata dala, a rosila ga je s solzami.

«Mati —» je dahnila in nič več. Spremila ga je v sobo, kjer je medlela Repinka. Troje, četvero žensk je bilo poleg. Ena je svetovala še gospoda, druga je menila, da bi bilo dobro poslati še k Mazovki v Resnik, češ, da je že marsikomu pomagala. Jošt je molče stopil k bolničini postelji.

«Mati,» ji je rahlo položil roko na čelo.

Repinka je odprla oči in se še skušala nasmehniti, a se ji ni posrečilo. Ko je zagledala poleg Jošta hčerko, se je pogled umiril. Ustnice njene so se zganile. Ko se je Jošt sklonil k njej, se mu je zdelo, da ju umirajoča blagoslavlja.

Maló pred poldnem je prišla Joštova mati. Ko je videla, kako je, in slišala govoriti o Mazovki, je naročila priletni ženski:

«Liza, pa stopi ti?»

Ker se je obotavljala, je dodala Krasinka: «Nič se ne boj, bom že jaz gledala, da ne bo pot zastoj!»

DOPISI

DOLENJI LOGATEC. Redno vsako leto se pokaže dolenje-logaški Sokol s svojim nastopom pred javnostjo. Dne 3. julija t. l. bo priredilo Sokolsko društvo veliko vrtno veselico z javnim telovadnim nastopom. Vzpored prireditve bo zelo pester. Svirala bo polnoštevilna vsestransko priznana godba na pihala z Vrhnike. Za dobro pijačo, okusen prigrizek in zabavo bo preskrbljeno. Ker so železniške zveze iz Ljubljane in z Rakeka zelo ugodne, se obeta velik obisk. Ob 4. uri popoldne bo sprejem gostov, došlih od ljubljanske strani, z godbo na kolodvoru. Za vztrajno in naporno delo v telovadnici zasluži Sokol v polni meri javno priznanje. Zato pričakujemo, da bodo naša sosedna bratska društva storila svojo dolžnost in se v kar največjem številu odzvala našemu vabilu. Prihitite vsi, ki vam je vzvišena sokolska ideja sveta, dne 3. julija v Dolenji Logatec, da preživite nekaj veselih ur v bratski vzajemnosti z našim Sokolom. Na svidenje!

RAČNA. Od nas je šla v Ameriko naša rojkinja Viktorija Novakova. Želimo ji mnogo sreče v novem kraju. Upamo, da je šla proč z dobrim spominom, kajti spremilo nas jo je na postajo mnogo znancev. — Pri nas je utonil otrok mlinarja Jožefa Šteha, star 6 let. — Nedavno smo imeli pogreb žene nekega delavca. Ker so se razširile vesti, da žena ni umrla naravne smrti, bo prišla komisija, da bo videla, kaj je na tem resnice.

SODRAŽICA. Pretekli teden so začeli s poriranjem stare župne cerkve in kopanjem temelja za novo. — Konec prvega tedna je pokazal župljanom, zlasti pa tržanom, kakšne baže ljudje so se natepli v našo do sedaj tako mirno dolino. V noči od sobote na nedeljo so se vršile prave izrednosti. Trgovca v Zamostcu so pošteno oplenili. V gotovini preko 70.000 Din, nekaj srebrnega in zlatega denarja in vse zavoje, kolikor jih je pripeljala ga. soproga tisti večer iz Ljubljane. — Po trgu pa je družba pijanih ljudi po polnoči zlezla po lestvi v zvonik in tam nebrzdano razbijala

po zvonovih. Tržane je v najslajšem spanju zbudilo to divjanje. Misleči, da je ogenj, so planili s postelj in hiš in zbegani povpraševali, kaj se godi. Razgrajače je orožništvo polovilo, tatove pa še iščejo.

ŠMARJETA PRI RIMSKIH TOPLICAH. Naša Javna ljudska knjižnica je zopet napredovala. Iz dohodkov zadnjih prireditev, predpustne veselice in gledališke igre, je bilo nakupljenih okrog 90 lepih knjig, ki si jih čitatelji in člani že lahko izposodijo. Knjižnica ima sedaj nad 200 knjig ter obsega vsa najboljša slovenska izvirna in prevodna pripovedna dela. Takega napredka želimo knjižnici tudi v naprej. Pozivamo vse one, ki sta jim pri srcu lastna omika in napredek in ki si želijo tudi malo duševnega razvedrila, da pridno segajo po knjigah. Posebno naše fante in dekleta iz bližnje in daljne okolice vabimo, da posvetijo kako urico koristnemu štivu. Izposojevalne ure so vsako nedeljo dopoldne v šoli. Kdor ima pa kako knjigo odveč, naj jo daruje knjižnici, da se bo še bolj izpopolnila.

HUDA JAMA PRI LAŠKEM. V nedeljo 19. junija t. l. je priredila tukajšnja Javna ljudska knjižnica veselico pri g. Drakslerju, ki je uspela z razveseljivim rezultatom. Zopet bo dana prilika, da si knjižnica lahko nabavi lepo število novih knjig. Odbor se zahvaljuje požrtvovalnim gospem in gospodičnam iz Hude jame in vsem, ki so pripomogli k prireditvi.

SV. KRIŠTOF PRI LAŠKEM. Na inicijativo sedanjega gerenta (SLS) okrajnega zastopa je obljubil župan g. Sluga 60.000 Din podpore iz blagajne občine Sv. Krištof za gradbo vodovoda v Šmarjeti kljub temu, da se je v njegovi navzočnosti na seji dne 19. junija ugotovilo, da ima občina za tekoče leto že sedaj preko 4000 Din primanjkljaja. V svrhu naknadnega odobrenja od strani občinskega odbora je sklical g. župan sejo za nedeljo 26. junija, katera se pa ni vršila, ker je bil g. župan opozorjen na § 72. občinskega reda, ki je v nasprotju s njegovimi namerami. Navzoči odborniki so protestirali proti postopanju župana in zapustili sejni lokal z željo, da si župan nabavi občinski red in ga prouči, da ne bodo v bodoče po dve uri hoda oddaljeni odborniki hodili v Laško gledat na uro.

PTUJ. Zaman smo pričakovali, da bo klerikalno časopisje kaj poročalo o razpravi, ki se je pred kratkim vršila v Ptuj zaradi tožbe gosp. dr. Žerjava proti g. H., posestniku v Bukovcih, ki je v agitaciji ob priliki oblastnih volitev trdil, da je dr. Žerjav poneveril milijone. Na razpravi se je mož izgovarjal na klerikalne časopise, češ, da so ga oni zapeljali, zaradi česar je prosil za odpustanje in plačal stroške. Ker se je mož dr. Žerjavu smilil, ga je pred uvedbo sodnega postopka dal opominjati, naj prekliče, sicer naj posledice pripiše sebi. A moža so klerikalci hujskali naprej, potem pa ga je vse na cedilu pustilo. Ker je H. drugače poštenjak in očitvidna žrtev politikujoče duhovščine, se je dr. Žerjav zadovoljil s preklicem in obžalovanjem, a denarnica g. H. je brez potrebe precej olajšana.

MALA NEDELJA. Narodno kulturno društvo bo priredilo po daljšem odmoru v nedeljo 10. julija v Društvenem domu ljudsko veselico. Vprijazila se bo zelo zabavna veseloigra «Vozel». Med odmori in pri prosti zabavi s plesom bo svirala domača godba. Začetek ob pol 4. uri popoldne ob vsakem vremenu. Vse domače in sosedno občinstvo kakor tudi sosedna društva se vabijo k mnogobrojni udeležbi.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

OKOPAVINE V HMELJSKIH NASADIH.

Letos se je nasadilo v Sloveniji mnogo hmelja. Naši kmetovalci se obračajo k hmelju, ker upajo, da jim bo hmelj pomagal do boljših dohodkov. Mnogi nasadi so izvršeni z vso skrbnostjo. Zemlja se je skrbno in globoko preoral in vsa saditev se je izvršila s potrebno pazljivostjo in z izbrano dobrimi sadikami. Vmes so pa tudi nasadi, ki so se na hitro roko izvršili. Zemlja se je pripravila z navadnim plitvim oranjem in vsa saditev se ni izvršila dosti boljše kakor pri fižolu v jamice. Naravno je, da bodo ti nasadi slabše uspevali in da bodo tudi hitreje odpevedali. Vsako delo mora biti pravilno iz-

Zdaj je bila nagovorjena takoj pripravljena. Zunaj jo je zasačil — Kozma, ki je bil ves čas na preži.

«Kam pa tako naglo, Liza?» je zacvilil in stopil za njo.

«K Mazovki v Resnik,» je odvrnila ženska. «Ali ne veš, da umira tvoja teta?»

Kozma se je potuhnil in odlezel k Neži poročat to dragoceno novico.

«Zdaj glej!»

Storila sta res, kakor je bilo domenjeno. Nazaj grede je Neža prestregla Lizo in jo tako zamotila, da ji je zamenila zdravila.

«Tole v steklenici je rekla Mazovka, da je za Agato, da ne bo opešala. Sem ji povedala, kako je reva izmučena.»

«Kakor nalašč,» je pomislila Neža. «Že mora biti tako.»

V srcu pa jo je le skelelo. Nikakor si ni upala pogledati Lizi v oči.

«Pa nič ne pravite, da ste kaj govorili z mano,» je še naročila, dala ženici nekaj drobiža in jo pustila, da je šla svojo pot.

Ko je stopila Liza v bajto, Repinka ni bila več potrebna zemeljske pomoči. Mirno je ležala na postelji. Na oči je imela položena dva srebrna tolarja, roke sklenjene, obraz miren, kakor spočit. Ob vzglavju je klečala in ihtela Agata, ob vznožju je mrliškobled slonel Jošt, Krasinka z ženskami pa je pripravljala mrtvaški oder njej, ki je končala zemeljsko pot.

Zunaj so veselo zvonili zvonovi. Solnce, pomlad, vstajenje... Povsod je odmevalo: Aleluja. Repinka ni čula več, nič več... Sproščen je zmagoval njen duh v kraljestvu, ki ga skozi zastor telesa ne more doznati naše oko.

(Dalje prihodnjič.)

Soteščan:

Gračakov morilec

(Povest iz starih časov.)

(Dalje.)

Zadovoljno se je raztegnilo lice poglavarju pri tem zagotovilu. Krepko mu je segel v roko, s čimer sta zapečatila pogodbo. Herman je dvignil vrč in Valerij je moral napraviti nekaj globokih požirkov na zdravje in srečen izid zasnovanega načrta.

Bakla v zidni razpoklini je polagoma dogorela. Ropar, ki je ta dan opravljal domače posle, jo je zamenjal z novo ter jo je vtaknil na prejšnje mesto. Močnejša luč je roparjem v kotih na slami zrahljala spanje, začeli so se premetavati, zdehati in godrnjati. Slutili so, da poteka čas počitka; njim se je namreč bližalo jutro, ko se je zunaj temnilo in noč jim je nastopila z zarjo novega dneva. Kar je poštenjakom dan za delo, to je tolovajem noč za ropanje in umore.

Po končanem dogovoru si je Valerij ogledal zaduhle prostore, shrambe za jedila in naropano blago. Vse te votline je izvotlila narava ter jih opredelila z močnimi stenami. V vsako je izpeljala ozek vhod, ki se je polagoma razširil v prostorno votlino.

«Izborna skrivališča, poglavar!» je hvalil Valerij. «To je trdnjava, katero lahko brani peščica junakov.»

«Napadov se ne bojimo. Skala, ki zapira vhod, je pritrjena na dvigalo; treba je samo potegniti vrv in vrata so odprta, odprtina pa izgine, čim se vrv izpusti.»

Koliko mož šteje tvoja armada?»

«Kakih 50 hrabrih junakov. Drug na drugega se naslanjamo in izvajamo slavne čine. Mi ne pobijamo siromakov kot obcestni tolovaji, temveč jih podpiramo ter jim lajšamo bedo. Nastopimo pa tam, kjer padajo drobne z obloženih miz in udarci po izmučenih trpinih.»

«Nastopite, zdaj je priložnost!»

«Konrad ni bil slab za tlačane. Pravijo, da mu je Viktorija enaka, vendar — tvoja želja mi je sveta, ne toliko radi plačila, kolikor zavoljo prijateljstva.»

«Dejanja bodo govorila, poglavar!»

«Prisegam ti pri častni besedi in pri svojem junaštvu. Vsak dan bom odposlal nekaj preoblečenih mož pred zatiški grad; pazili bodo na odhod graščakinje, drugi pa bodo pripravljali kje sredi gozda. Na brzih konjih bodo sledili kočiji, ponoči pa jo bodo obkolili in zajeli Viktorijo. Spravili jo bomo na varno, nakar ti odpošljem sela z natančnim poročilom.»

«Glej, da se bo res tako zgodilo, poglavar!»

«Zastavim vse svoje premoženje in življenje!»

«Plačilo boš prejel po končanem delu.»

V prostoru, ki je služil za kuhinjo, je močno dišalo. Kuhar je pripravljala večerjo, pekel je divjačino. Roparji so vihali nosove ter se dvigali na ležiščih. Doma jih je bila komaj tretjina, drugi so bili preoblečeni kje na opazovanju ali pa se radi važnih zadržkov niso mogli vrniti.

Pričeli so se mastiti z obilno večerjo in piti vino iz lončenih loncev. Tudi Valerij je dobil svoj delež; nalašč se je hotel zamuditi in ostaviti ponoči roparski brlog. Podnevi bi

vršeno, zlasti pa pri nasadih, ki imajo leta in leta trajati in dajati povoljne pridelke. Le potem lahko pričakujemo tudi povoljne uspehe, zlasti tudi glede dobre kakovosti hmelja, ki je danes glavni pogoj uspešnega hmeljarstva. Hmelj smo letos sadili v različnih legah in na različni zemlji in se bo kmalu pokazalo, kje ga bomo z uspehom gojili.

Na nekaj je pa že letos opozoriti naše nove in stare hmeljarje. To je vmesna saditev raznih okopavin med hmeljeve rastline. Povsod opazujemo, da so novi hmeljniki zasajeni tudi s krompirjem, fižolom, turšico, mestoma tudi z zeljem in peso. Na nekaterih njivah razodevajo visoki drogi, da imamo hmeljni nasad pred seboj, ves prostor pa je tako gosto zaraščen s krompirjem in fižolom, da je bolj podoben njivi krompirja kakor pa hmeljniku. Tako gostih saditev okopavin ni odobravati. Res je v prvem in drugem letu nekaj več prostora med mladimi hmeljnimi rastlinami, toda vse lastnosti in potrebe hmelja zahtevajo, da ga dosti narazen sadimo in da ne izkoriščamo vmes ležečega prostora v takem obsegu za okopavine, kakor se to sedaj godi. Zadosti bi bilo, če posadimo med hmeljem samo po eno vrsto ene ali druge okopavine. Boljši in večji hmeljarji še tega ne delajo.

Pomisli si, da s pregosto vmesno kulturo prikrajšujemo hmeljno rastlino v njeni prehrani in dosledno tudi v njenem razvoju in to v času, ko potrebuje največ moči. To odjedanje hranilnih snovi po raznih velepotrebnih okopavinah učinkuje slično neugodno kakor plevel. Ves razvoj hmeljnih rastlin bi bil lahko že v prvem letu dosti močnejši in enakomernjši, če bi ostala zemlja med vrstami odprta, skrbno obdelana in čista. Najbolj pogrešno pa je, če sadimo vmesne sadike tudi tik hmeljnih rastlin, tako da jih ti sadike prav očevidno ovirajo v prvem razvoju, ki je zelo merodajen za vse poznejše življenje. In takih napak je dosti po naših hmeljnikih.

**GLAVNI POGOJ USPEŠNE ŽIVINOREJE:
DOBRA REJA KRAV.**

Danes skušamo dvigniti našo živinorejo z dobrimi plemenjaki. V ta namen jih kupujemo tudi od zunaj, jih subvencioniramo in licen-

ramo, prirejamo ogledne in premovanja. To je prav in potrebno. Tako delamo že deset in desetletja. Toda če se vprašamo, kaj smo do sedaj dosegli, moramo priznati, da nismo dosegli tistih uspehov, ki smo jih želeli. Izdali smo čuda veliko denarja, uspeha je pa malo. In tako bo ostalo tudi zanaprej, dokler se ne bomo lotili tudi dobre kravjereje.

Dobra kravjereja je ravno tako važna kakor dobra bikoreja. Kakor hitro se bomo lotili dobre kravjereje, pa bo prišla dobra bikoreja sama po sebi in prenehala bo reja zakotnih in drugih slabih bikov. Živinorejci bodo sami skrbeli za najboljše bike, tako da jih ne bo treba s tako težavo priskrbovati, kakor se to danes godi. Stoprav potem bo šinila našim živinorejcem prava zmisel za dobre plemenjake v glavo. Po krajih, kjer prevladuje danes reja volov in z njo združena sejmska prekupčija, je vsa kravjereja potisnjena v stran. Vse zanimanje se suče po teh krajih okoli volov. S tako rejo in barantijo pa ni pravega napredka. Po teh krajih je največ zakotnih bikov, ker je ljudem največ na tem, da se jim krave sploh obreje. Veliko premalo pa se brigajo za to, kakšen bo zarod, ker je po teh krajih vsa reja preveč menjalna in premalo ustaljena. Prirejek po dobrih plemenjaki se navadno razgubi. Lepe teličke gredo k mesarju, junčki se pa režejo in privezujejo.

Če si hočemo pomagati z dobrimi plemenjaki, je treba, da se poprimemo tudi dobre kravjereje in da to rejo ustalimo, saj imamo od kravjereje največ neposrednih koristi, ne le z mlekom in delom, ampak tudi s teleti. Kakor hitro bo prišla kravjereja do svoje prave veljave in vrednosti, bodo živinorejci z vso vneto skrbeli tudi za najboljše plemenjake in prenehala bo reja tistih zakotnih bikov, ki nam delajo danes kvaro. Prenehala bo ob dobri kravjereji pa tudi reja hrvaških buš in drugih manj vrednih kravjih živali, ki ne spadajo v hlev dobrega živinorejca. Vse se bo obrnilo na bolje! Seveda bo skrbeti, da pojde mleko v denar, naj bo že na ta ali drug način.

Reja volov je za nekatere kraje važna ali tudi po teh krajih bo vso smer v toliko izpremeniti, da se bo dalo kravjereji večjo prednost, kakor jo danes uživa. Skrbeti bo, da gre mleko v denar

in da postane kravjereja bolj dobičkanosna. Le v taki zvezi bomo našli pogoj, da bo tudi naša živinoreja bolj uspešno napredovala. Vsa rešitev leži tedaj predvsem v dobri in dobičkanosni kravjereji in šele v drugi vrsti v dobri bikoreji. — Pri dobri in dobičkanosni kravjereji pride dobra bikoreja sama od sebe!

Kmetijski tečaj za osnovno-šolske učitelje

Ravnateljstvo specialne živinorejsko-poljedelske šole na Grmu pri Novem mestu obvešča vse uprave osnovnih šol v ljubljanski oblasti, da se bo vršil v tej šoli od 10. julija do 20. avgusta t. l. šesttedenski kmetijski tečaj za osnovnošolske učitelje. Smoter tega tečaja je, da se učitelji osnovnih šol usposobijo za učitelje nadaljevalnih kmetijskih šol, ki se imajo kmalu zasnovati na predlog oddelka za kmetijski pouk v ministrstvu za kmetijstvo in vodo. Glede tečaja in sprejema v tečaj se objavlja naslednje:

1.) Predavali se bodo predmeti: vinogradništvo, kletarstvo, sadjarstvo, vrtnarstvo, živinoreja, poljedelstvo, travništvo, združništvo, mlekarstvo, perutninarstvo, kmetijsko gospodarstvo, čebelarstvo, živinozdravstvo, uporaba ter konzerviranje sadja in zelenjave. Teoretični pouk bo obsegal 24 ur na teden in se bo vršil vsak dan po 4 ure dopoldne. Dnevno od 3. do 6. popoldne pa se bodo vršila obvezna strokovna praktična dela. Prazniki in po potrebi tudi kakšna nedelja so določeni za poučne izlete v bližnjo okolico. Zadnje štiri dni tečaja se bodo vršili zaključni izpiti iz vseh predavanih predmetov. O izpiti se bodo udeležencem tečaja izdala izpričevala.

2.) Da se bo tečaj mogel vršiti, je potrebno, da se prijavi in udeleži tečaja vsaj 10 učiteljev. Ako se jih prihlasi manj, se bodo dodelili drugemu zavodu, kjer se bo vršil enak tečaj.

3.) V tečaj se bo sprejelo največ 15 učiteljev iz ljubljanske oblasti. Prošnje za sprejem v tečaj se morajo vložiti najpozneje do 5. julija t. l. preko pristojne uprave osnovne šole na ravnateljstvo specialne živinorejsko-poljedelske šole na Grmu. V tečaj sprejete prošilce bo ravnateljstvo obve-

ga lahko kdo srečal in volal, odkod je prišel, tema pa marsikaj zakrije.

Po večerji so tolovaji obstopili poglavarja in prejeli nasvete in naročila. Nato so odšli po svojih zlobnih potih. Poslovil se je tudi Valerij, polna luna mu je svetila na jasnem nočnem nebu.

Daleč po okolici je zaslovela dobrosrčnost graščakinje Viktorije zaradi osvoboditve logarja, ki ga je ljudstvo soglasno proglasilo za nedolžnega. Podložniki so jo vzljubili ter ji izkazovali pokorščino kakor njenemu pokojnemu očetu. Zasovražili pa so hudobnega graščaka zavoljo krutega postopanja s siromakom, kateremu je hotel naprtiti krivdo umora. Vedno silneje je vrelo med zatiranimi tlačani, vršila so se tajna posvetovanja in snovale priprave za upor. Ljudska volja je hotela priti do veljave.

Viktorija je ostala zvesta svojemu sklepu: odločila se je stopiti pred kralja ter mu pokazati morilca svojega očeta. Zbirala je podatke in dajala naročila oskrbniku, ki jo bo zastopal v njeni odsotnosti. Za spremstvo si je izbrala najzanesljivejše služabnike, dobili so nalog, da se bodo vozili pred njeno kočijo in zadaj. Pot do kraljevega mesta je vodila po samotni med prostranimi gozdovi, kjer je bilo mnogo nevarnosti za življenje.

Vzlic resnemu namenu je Viktorija dan za dnem odlašala s potovanjem. Vselej, kadar je hotela odriniti, jo je zadržala neka tajna sila, tako da se ni mogla odtrgati od doma. Kdo ve, kako dolgo bi bila še odkladala, da je ni nekega jutra presenetilo na hodniku bolešno stokanje. Brbulja je slonela na palici in prosila pomoči.

«Povejte, kaj se je zgodilo?» jo je Viktorija nagovorila in pozvala v sobo.

«Logarja so zaprli,» je ihtela in solze so ji kapale na mehko preprogo. «Sinoči so ga vklenili in odvedli.»

«Kdo?» je ostrmela.

«Kraljevi beriči v zaprti kočiji...»

«Valerij ga je ovadil!» je vzdihnila graščakinja.

«Kazen ga bo zadela,» je prerokovala vedeževalka. «Gorje mu, kdor pogublja, in blagor mu, ki rešuje!»

«Žena se mi smili in nedolžni otročiči...»

«Pomagajte, milostljiva! On, ki je nad nami, vam bo povrnil.»

«Vrnila jim bom očeta — to zagotovilo nesite Logarjevi družini.»

«Kaznujte pa tudi hudobneža, ko mu dokažete krivico. Verjemite ubogi vedeževalki: vidim, kako se pomika iz daljave črna roka, ki ga bo zagrabila in treščila v prepad. Blizu so časi, ko bo zidove žrebinskega gradu lizal plamen ter jih spremenil v razvaline. Tako se bo maščevala pravica nad hudobijo.»

«Pojdite in potolažite Logarjevo ženo, pa to-le dario ji nesite za podporo.» Graščakinja ji je izročila pest srebrnih tolarjev, na kar jo je ljubeznivo odslovila.

Še tisto dopoldne je odpotovala Viktorija v spremstvu svojih služabnikov v mesto do vladarja. Tri zaprte kočije so držale z Zatičja po glavni cesti; v prvi in tretji so sedeli oboroženi spremljevalci, v sredi pa se je vozila graščakinja s služabnico in spremljevalko. Ljudstvo jih je pozdravljalo in mahalo z rokami, voščče jim srečno pot.

Še pred solnčnim zatonom so prispeli do prvega gozda. Vozniki so popustili vajeti, da

si odpočijejo konji v prijetnem večernem zraku, ki je dihal iz zelenja.

Komaj je objela vozove gozdna senca, se je premaknila ob cesti v grmovju skrita moška postava. Našemljen možak je skokoma dirjal v goščavo, kjer se je ustavil in zabrlizgal v prste. Odgovoril mu je rezek pisk — štirje možje so se priplazili iz šume, oblečeni v zeleno lovsko opravo.

«Viktorija je na poti,» jim je povedal ves zasopel. «Vozi se v zaprti kočiji s spremljevalci, ki so gotovo oboroženi.»

«Kdaj je odpotovala?» se je zanimal mož z zakrinkanim obrazom.

«Dopoldne med deseto in enajsto uro. Čepel sem v obcestnem grmu in videl vozove, ki so drčali mimo mene. Srednja kočija je najlepša, notri je graščakinja.»

«Kje naj izvedemo napad?» so se pričeli posvetovati.

«Pred polnočjo ne smemo začeti,» so prišli do zaključka. «Do tedaj bodo privozili v najtemnejši gozd, v sotesko, kjer nobeno klicanje ne bo našlo rešilnega odmeva.»

«Obvestiti moramo poglavarja,» se je spomnil pritlikavi tolovaj. «Treba nam je ojačenja, posadka mora šteti najmanj dvajset pogumnih mož. Spremstvo je oboroženo ter ga ne smemo podcenjevati.»

«Hujša kakor orožje je spretnost,» je razlagal razbojnik. «Preden se bodo zavedli, bomo obkolili voz in ugrabili mladenko, tako da niti sama ne bo vedela, kdaj se je to zgodilo.»

«Krv ne bomo prelivali, ker nam je prepovedano,» je omenil pritlikavec. «Le v najskrajnejši sili bomo streljali in dvignili meč. Vse je seveda odvisno od okolnosti.»

stilo takoj po poteku roka za vlaganje prošenj. Vsi sprejeti se morajo zglasti 11. julija dopoldne pri ravnateljstvu zavoda.

4.) Glede oskrbe in prehrane udeležencev tečaja ni nič določenega. Ravnateljstvu pa bo mogoče dati na razpolago v internatu stanovanje brezplačno, prehrano pa proti odškodnini 12 do 15 Din na dan.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Zitne cene so nadalje oslabele. Na novosadski blagovni borzi so bile 27. junija t. l. naslednje cene (za 100 kg na debelo): pšenica 287-50 do 290 Din; turščica 172-50 Din; moka «0» 435 do 440 Din. Na ameriških borzah so se predvčerajšnjem cene po dalje časa trajajočem nazadovanju zopet za malenkost popravile. Vzrok zadnjemu nazadovanju je bil v ugodni cenitvi žetve.

ZIVINA. Cene brez posebnih sprememb. Na zadnjem mariborskem sejmu so se prodajali za kilogram žive teže: debeli voli 8 do 8-25 Din, poldebili 6-50 do 7-50 Din, plemenski 6 Din, biki za klanje 7 do 7-50 Din, klavne krave, debele 7 do 7-25 Din, plemenske 5-50 do 6-50 Din, krave za klobasarje 3 do 4 Din, molzne in breje 5-50 do 6 Din, mlada živina 6 do 8-25 Din.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo 27. junija t. l. v devizah:

100 avstrijskih šilingov za 799-60 do 802-60 dinarja;

100 nemških mark za 1348-50 do 1351-50 Din;

100 italijanskih lir za 326-88 do 328-88 Din;

1 dolar za 56-70 do 56-90 Din;

100 francoskih frankov za 222-37 do 224-37 Din;

100 češkoslovaških kron za 168-20 do 169 Din.

Sejmi

2. julija: Kočevska Reka, Trojane-Sv. Gotard, Rakičan (Prekmurje), Remšnik, Ptujška gora, Št. Ilj pod Turjakom, Tinsko, Petrovče.

4. julija: Krško, Veliki Gaber, Žiri, Novo mesto, Vojnik, Rečica ob Savinji (samo za blago), Križevci (Prekmurje), Vuzenica, Ormož.

5. julija: Črnomelj, Mengeš, Dolenja vas (okraj Kočevje), Trava (okraj Kočevje), Hodoš (Prekmurje), Ptuj (živinski sejem).

7. julija: Loški potok, Žužemberk.

8. julija: Pišce, Gradac, Pristava.

9. julija: Boštanj, Brezovo, Lemberg.

Kratke vesti

— **Plačevanje davkov z 20odstotnimi boni.** Finančni minister je izdal navodila za plačevanje davkov z 20odstotnimi boni. Te bone bodo za plačila davkov sprejemali davčni uradi le od oseb, na katerih ime se glasi bon, odnosno od njihovih naslednikov. Sprejemali se bodo le boni v znesku preko 1000 Din. Davkoplačevalci, ki se poslužujejo te ugodnosti, izgubijo pravico na plačevanje davčnih zaostankov v obrokih.

— **Otvoritev deviznega in valutnega prometa na ljubljanski borzi.** Dne 25. junija t. l. se je izvršila slovesna otvoritev deviznega in valutnega oddelka na ljubljanski borzi. Danes se na ljubljanski borzi prvič trguje z devizami in valutami.

— **Kmetijske potrebščine na Ljubljanskem velesejmu.** Ogleđ VII. mednarodnega velesejma v Ljubljani od 2. do 11. julija 1927. je v največjo korist vsakemu kmetovalcu. Tu bodo razstavljeni najrazličnejši kmetijski stroji in pogonu in bodo ceneno na prodaj. Velika izbira vsakovrstnega kmetijskega orodja kakor tudi pregled vseh izdelkov domače in tuje industrije. K sklepanju kupčij bodo peli zvonovi svojo kovinsko pesem. Legitimacija stane 30 Din, upravičuje do polovične voznine po železnicah in parobrodih ter se dobi v vseh večjih denarnih zavodih.

— **Poziv hmeljarjem, naj škrope proti peronospori.** Ministrstvo za kmetijstvo in vode je dalo velikim županom nalog, da pozovejo hmeljarje k uporabi obrambnih sredstev proti peronospori in da izdajo potrebna navodila za škropljenje.

— **Stanje hmeljskih nasadov pri nas in v inozemstvu.** Glede stanja hmeljskih nasadov v Savinjski dolini se lahko reče, da je srednje. Kakor se trdi, se poraja peronospora ne samo v

redkih nasadih poznega hmelja, temveč ponekod tudi že na goldingu. — V Z a t c u v Češkoslovaški sta dve tretjini nasadov srednji in slabi, a ena tretjina dobra. — V Nemčiji peronospora v splošnem manj razsaja kakor lani, ker so proti njej škropili. — Tudi v Alzaciji (Francija) se z uspehom bore proti peronospori potom škropljenja z bakrenogalično-apnovo brozgo. — V Z a t c u so cene za lanski hmelj popustile in se je plačevalo te dni 50 kg po 3100 do 3700 češkoslovaških kron (po naši vrednosti okoli 105 do 125 Din za kilogram).

„EDINOST“ VESTNIK ZVEZE DEMOKRATSKE MLADINE V LJUBLJANI

K LJUBLJANSKIM SOKOLSKIM
SVEČANOSTIM.

V dnevih, ko se je Sokolstvo v radostnem razpoloženju pripravljalo na veliko manifestacijo sil naroda, ko so napolnile sokolske povorke ljubljanske ulice in se je vse, kar je pri nas najboljšega, spajalo v plamenu velike in čiste ljubezni do domovine in naroda, so mi misli uha-jale nazaj v dobo državnega preobrata in na poslanstvo Sokolstva.

Ako resnično ljubimo svoj narod, ne smemo prezreti raznih napak, preko katerih narod ne more stopiti v vrsto napredujočih narodov zapada. Med temi napakami so: naša domišljavost in razdvojenost, ki nas dela male, mnogo visoko donečih besed, a nič truda za radikalno izboljšanje razmer. Komaj smo se otresli okovov suženjstva, že smo se smatrali za najboljši narod. Širilo se je tudi mnenje, da ima naša država toliko prirodnega bogastva, da v nekoliko letih ne bomo več plačevali davkov. Gotovo se je to prijetno poslušalo in ljudstvo se je opajalo s sijajno bodočnostjo, medtem ko so se resne besede odklanjale kot neumestne.

In danes, kako žalosten je pogled na narodnostno raztrojen narod, kar je le dokaz, da nas zgodovina še ni dovolj izučila. Ljudstvo je vedno verovalo bolj onim, ki so narod razdvajali, kakor pa onim, ki so zanj v resnici delovali.

«Na delo za plačilo!» Po tem bodrilo so se roparji porazgubili po šumi in odšli proti Divji grapi, svojemu brlogu.

Dolge večerne sence so zrasle v trdo temo. Grajski vozniki so prižgali luči, smolene plamenice; videti je bilo, kakor bi tri bliščeče zvezde plavale po gozdu. Jezno so skovikale sove in prhutale med vejevjem zaradi nenavadne svetlobe.

Pravljичno so ropotala kolesa po divni soteski pod visokim hribovjem, ki je bilo spodaj poraščeno s trnjem in leševjem, vrhove pa so tvorile skale in pečine. Strmo pobočje je padalo na drugi strani v Divjo grapo, odkoder je vodila razdrapana pot v Zrebinje, na cesto pa so hodili po prelazu čez reber.

Čim so grajski potniki zavili v sotesko, so se pojavile na prelazu luči, svetili so tolovaji, drveči v dolino. Ta kraj so si izbrali kot najprimernejši za naročeni napad. Sam poglavar jim je stal na čelu, da vodi bojevanje z grajskimi služabniki in čuva Viktorijo. Skokoma so drvili navzdol ter se poskrili v gošči na obeh straneh ceste. Obraze so si zakrinkali, bili so opasani z meči, iz žepov so jim mogle nabite pištole.

Počasi so se pomikali vozovi navzgor po klancu proti roparskemu skrivališču. Zaradi strmice so vozili v precejšnji razdalji, potniki v prvem vozu so komaj čuli drdranje drugega voza. Najbolj se je oddaljil zadnji voz, voznik se je zamudil s popravljanjem konjske oprave.

Na vrhu klanca se je raztezala majhna ravnica. Tu bi bili morali drug drugega počakati, kar so v pozabljivosti opustili. Roparji so natihem pozdravljali srečno naključ-

je, pripravljeni, da obkolijo srednji voz, kjer se je vozila Viktorija, čim dospe na ravnino.

Močan odsev plamenice je prodiral med drevjem in vejevjem. Iz za ovinka je pridrdral prvi voz, kmalu za njim pa se je pokazala veličastna kočija, skoraj neslišno so se vrtela kolesa, samo peketanje konjskih kopit je motilo gozdno tišino.

Rahlo je zašumelo ob cesti suho listje — oduren možak je stopil pred konja ter ga je zgrabil za uzdo. Istočasno je velikan iztrgal vozniku vajeti, njegov tovariš pa je privil zavoro in ustavil kočijo. Hipoma jo je obkolilo kakih petnajst mož, poglavar je odprl vrata in iztegnil roko proti graščakinji. Svetil jim je grbast pritlikavec z dolgo smoleno baklo.

«Roparji so tu, pomagajte!» je kriknil voznik na vse grlo in ustrelil s pištolo.

Tolovaj mu je izdril orožje in zapovedal, naj se ne gane, ako hoče ohraniti življenje. Voznik pa ni poslušal, krepko je zvižgal v prste in klical na pomoč.

«Miruj!» mu je zapretil z golim mečem.

«Branil jo bom do zadnjega dihleja. Vso kri sem pripravljen zanjo preliti.»

«Sam si proti oboroženi četi. Nič ne boš opravil.»

«Zato pa se hočem bojevati...»

«In poginiti,» ga je prekinil.

Divje je zgrabil poglavar Viktorijo, potegnul jo je iz kočije, drugi pa so jo prijeli za roke in noge ter ji zavezali oči. Nato so jo odnesli v goščavo.

«Pomagajte!» je klicala v strahu in obupu. Vedno tišji je bil njen glas, ki je utihnil v slabotnem grgranju — razbojnik so ji zavezali usta.

«Na pomoč!» je rjul voznik. Siloma se je zaletel v razbojnika ter ga je podrl na tla.

«Odstopi, sicer te zakoljem!» Kakor s kleščami sta ga zagrabila roparja in ga privezala za roke k drevesu. Vzlic njuni grožnji, naj utihne, pa je kričal kot blazen; njegovi glasovi so se spajali z obupnimi kiki spremljevalke Emé, iščoč rešitve.

V bližini je zatrobil lovski rog. Zahreščalo je suho dračje pod nogami lovcev, ki so planili iz goščave in naskočili tolovaje.

«Nebo vas je noslalo!» je vzkliknila spremljevalka. «Rešite mojo zlato varovanko!»

«Roparji so nas napadli,» je klical voznik. «Otmite graščakinjo z Zatičja!»

Lovce je odvezal voznika, ki se jim je pridružil in udrihal po razbojnikih. Zveneli so meči in pokale puške med glasnim krikom pogumnih borilcev. Dobili so tudi ojačenje — kočija z grajskimi služabniki je prispela s klanca na ravnino.

Orožje hrabrih branilcev je bilo blagoslovljeno s sijajnim uspehom. Tolovaji so se zaradi premoči umaknili v goščavo, pustili so Viktorijo napadalcem, ki so jo odnesli v kočijo. Po vsem telesu se je tresla od prestane groze.

Vpitje in kletev premaganih tolovajev se je vedno bolj izgubljala in naposled sta umolknila v daljavi. Lovci so jih nekaj časa zasledovali, nato pa so se vrnili, videč, da so potniki izven vsake nevarnosti. Zbrali so se ob odprtem vozu, Viktorija je vsakemu posebej podala tresočo desnico.

(Dalje pril.)

Resnično, danes je nujno potrebna narodna institucija, ki združuje vse sile v blagostanje domovine z izločenjem vsega strankarstva in osebnosti. Tako institucijo imamo v Sokolstvu.

Sokolstvo ni nikdar razočaralo. Nasprotno, če je vse odpovedalo, so se poslednje nade opirale na sokolsko moč in disciplino. Sokol nam je bil pred vojno v slavo, med vojno naša moč in sedaj porok za našo bodočnost.

«Kdor Sokol, ta novi človek,» to se pravi telesno in duševno boljši človek. Ljubljanski sokolski zlet naj vpliva na preporod slehernega in zato v vrste Sokolstva vsi, ki soglašate s sokolskim programom in delom.

Poleti tedaj sokolska misel, zablesti visoko nad vsem narodom, da bo tvoj sijaj prepričal vse zapeljance, da je v tebi moč in lepota življenja — boljša bodočnost naroda. Ante Patik.

Osrednji sportni svet ZDM. Vsi sportni odseki se opozarjajo, da se imajo ravnati po navodilih, ki jih izdaja osrednji sportni svet. Vse v sportno panogo spadajoče zadeve se morajo v zmislu sklepa reševati le z vednostjo sportnega sveta, odnosno z njegovim posredovanjem. Le na ta način bomo uspeli pri organiziranju velike mladinske sportne organizacije. Na IV. redni seji je odbor sprejel pravila, veljavna za vse sportne odseke «Edinosti» za ljubljansko oblast in jih predložil v odobrenje velikemu županu v Ljubljani. Čim prejmemo pravila potrjena, pošljemo vsakemu odseku po en izvod obenem s tozadavnim poslovnikom v nadaljnje ravnanje. O delovanju sportnih odsekov poročajte redno in vodite zlasti točno evidenco! V zadevi dobave nogometnih čevljev smo zaprosili za ponudbe in bomo odseke obvestili o cenah in plačilnih pogojih v najkrajšem času.

Bratske organizacije opozarjamo, da bo priredila kamniška organizacija «Edinost» 3. julija (na nedeljo) ob 3. uri popoldne vrtno veselico v Kamniku. Pozivljamo vse okoliške organizacije, da v čim večjem številu posetijo to družabno prireditve.

Članarina. Bratske organizacije, ki so v zastanku s članarino ponovno pozivamo, da glede na gmotni položaj ZDM čimprej poravnajo članarino.

Znaki so še vedno v zalogi ter ne najdejo onega povpraševanja, kakor bi bilo pričakovati. Naj ne bo noben član brez znaka. Poedine organizacije dobe znake pri Zvezi jugoslovenske demokratske mladine po 3 Din komad. Poština posebej.

Mesečna poročila nekatere organizacije «Edinosti» še vedno ne pošiljajo. Te organizacije ponovno opozarjamo na važnost teh poročil, ker je sicer točna letna statistika o delovanju poedinih organizacij nemogoča.

Jesenice. Sportni odsek «Edinosti» na Jesenicah se je pričel lepo razvijati. V zadnjem času je bilo že precej nogometnih tekem, in sicer: 12. junija t. l. «Bratstvo» : «Edinost» z rezultatom 1 : 9 v prid «Edinosti»; 16. junija t. l. «Orel» : «Edinost» z rezultatom 0 : 10 v prid «Edinosti»; 19. junija t. l. «Amateur» iz Celovca : «Edinost» z rezultatom 1 : 3 v prid Celovcu. Celovčani so sami napovedali nam revanžno tekmo, ki se je vršila 26. junija t. l. z zadovoljivim rezultatom 1 : 1. V lepem številu prihaja na naše tekme v prijetnih poletnih dneh občinstvo, ki se zelo zanima za sport. Tam v hladni senci sredi zelenega gozda se nahaja naš sportni prostor, okrog pa se zbirajo gledalci, ki z največjo napetostjo in pozornostjo pričakujejo rezultat. Med njimi je seveda vedno nekaj tako zvanih «drukarjev». Tak zastojnikar se že kako priplazi notri, da prešpekulira vstopnino. Ko je treba plačati, pa se še prav pobalinsko vede. Tudi kritizirajo taki zastojnikarji prav radi, četudi nimajo pojma o nogometu. Toliko o sportu. — Prosvetni odsek je prevzel sedaj brat Gasar. Pod njegovim vodstvom se bo napravil načrt prosvetnega delovanja za jesensko sezono. Igre se bodo pripravile že sedaj vse, tako

da se bo v začetku sezone takoj lahko začelo. — Pred dobrim mesecem se je osnoval orkester, ki obstoji iz že izvežbanih igralcev pod vodstvom br. Kleča. Vsak teden imajo dvakrat vajo v društvenem lokalu. Ob nedeljah je pa po vsaki tekmi lepa zabava, pri kateri požrtvovalno sodeluje ta orkester. — V zadnjem času je pristopilo k društvu sedem novih članov. Zato se je osnovalo tudi drugo moštvo sportnega odseka. Z vztrajnim delom, bratje in sestre, bomo dvignili visoko naš prapor, kajti v mladini je bodočnost.

Duhovniški dohodki in politika

(Pismo z dežele.)

Zadnji «Domoljub» je načel duhovniško gmotno vprašanje, najbrže izpod peresa kakšnega duhovnika. Kakor vsak stan ima pravico javno razpravljati o svojem gmotnem stanju gotovo tudi duhovnik. Nad tem se prav nič ne spotikamo. Žal, so v omenjeni razpravi očitki proti nam, ki se ne strinjamo s politikujočo duhovščino, odnosno s klerikalno politiko. Teh očitkov ne moremo molče pogoltniti.

Tako stoji v «Domoljubu»: «Ljudstvo je marsikje že okuženo od liberalnih bacilov, ki so mu zamorili javno zavest, kaj mu je duhovnik v dušnem in časnem pogledu...» Ta trditve ne drži. Te bacile mrznje proti duhovščini so med ljudstvom raztrosili duhovniki sami spričo svojega nestrpnega in sovražnega nastopanja proti političnim nasprotnikom, ki v posvetnih zadevah drugače mislijo kakor duhovščina.

Če je danes tudi že na deželi tako, da se posamezniki upirajo raznim cerkvenim in duhovniškim davščinam, ni prav nič čudno. Številne napredne, vseskozi verne liše so svoječasno rade volje še več kakor potrebno prispevale za duhovnika in cerkev. Pričel se je pa politični boj duhovščine na uničenje vsakogar, ki je le malo drugače mislil od farovškega gospoda. V ljudeh je nastal močan odpor zaradi te sovražne strasti, ki baš duhovniku najmanj pristojna.

Številni duhovniki na deželi in v mestih so vse prej kakor res pravi dušni pastirji, oznanjajoči mir in ljubezen med vsemi ljudmi. Vse to vidi in spoznava že tudi preprosti človek ter si misli: svojega nasprotnika in celo sovražnika ne bom podpiral.

Niso to nikaki liberalni bacili, ampak bacili za duhovniški stan neprimerne, hujšakškega in v mnogih primerih naravnost sovražnega političnega nastopanja, kar je ob sodbe vredno pri vsakomur, a še mnogo bolj pri duhovniku. Tudi napredni kmetje radi dajo prispevke za dušnega pastirja, ne pa za klerikalnega agitatorja v duhovniški obleki, ker tak agitator deluje proti njegovemu prepričanju v posvetnih zadevah, ne v verskih. Svojega političnega prepričanja si pravi naprednjak ne da vzeti niti od duhovnika. Odkrito moramo priznati, da mora tudi duhovnik imeti dostojne dohodke, toda duhovnik, ki končno živi le od kmetskih žuljev, ne sme proti istim kmetom nastopati sovražno in jim škodovati. Jasno kakor beli dan je, da politično prepričanje ni greh, četudi ni v skladu s prepričanjem duhovščine.

DOMAČE NOVOSTI

* **Prihod kralja in kraljice na Bled.** V soboto zvečer sta prispela kralj in kraljica na Bled, kjer bosta tudi letos preživela poletje v kraljevskem dvorcu Svoboru.

* **Tudi nova Narodna skupščina bo štela 315 poslancev.** Te dni je državni odbor na svoji seji razpravljal o vprašanju, na kateri podlagi naj se določi število poslancev za novo Narodno skupščino. Sklenilo se je, da bo število poslancev znašalo tudi v novi skupščini 315.

* **Znižana vstopnina za VII. Ljubljanski velesejem.** Da se omogoči obisk te važne narodnogospodarske prireditve, ki se bo vršila od 2. do 11. julija t. l., otvoritev velesejma bo torej že jutri v soboto in se bo izvršila na svečan način, prav vsakomur, je sklenila uprava velesejma določiti vstopnino kar najnižje. Permanentna legitimacija, ki upravičuje do poljubnega vstopa na velesejem in tudi zvečer na vinski oddelek in katera posestnik je deležen polovične vstopnine na vseh osebnih in brzih vlakih ter parnikih, velja samo 30 Din. Legitimacije se dobe v predprodaji v velesejmskem uradu, pri Putniku, pri denarnih zavodih, trgovskih, obrtniških, tujsko-prometnih, kulturnih, prosvetnih in telovadnih organizacijah. Vstopnice, ki veljajo 10 Din, pa upravičujejo enkratni vstop na sejmische. Priporočamo pa bolj nakup legitimacije, ker je obsežni velesejem nemogoče pregledati v enem dnevu.

* **Dr. Korošec v Bolgariji.** Te dni je bil v Sofiji dr. Korošec, ki je bil sprejet od zastopnikov bolgarske vlade. V torek se je dr. Korošec zopet vrnil v domovino.

* **Prva inženjerka na ljubljanski univerzi.** Na tehnični fakulteti je promovirala te dni gdč. Joža Debelakova z Bleda, ki je napravila diplomski izpit iz elektrotehnike. Gdč. Debelakova je prva ženska, ki je na naši univerzi dosegla inženjersko čast.

* **Nedeljskega letalskega mitinga se je udeležilo okrog 25.000 ljudi.** V nedeljo se je pri Devici Mariji v Polju vršil velik letalski miting, na katerem so naši letalci pokazovali svoje umetnosti. Na letalsko prireditve je priletel tudi poročnik

Bajdak z aeroplanom, s katerim sta bila on in inž. Sondermayer poletela v Indijo. Prireditve je zaključil skok s padalom, ki ga je izvršil narednik Egger ter srečno prispel na tla. O mitingu, katerega se je udeležilo okrog 25.000 ljudi, pišemo več v prilogi.

* **Razpust Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani potrjen, imenovanje komisarja razveljavljeno.** Državni svet je zavrnil pritožbo proti razpustu Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Izrekel pa je istočasno, da ministar za trgovino in industrijo ni bil upravičen, postaviti komisarja in namestnika. Do novih volitev bodo morali zato voditi posle zbornice bivši funkcionarji.

* **Solčni mrk** smo imeli v sredo ob pol 6. zjutraj. Pri nas je bil le delen, dočim je bil v delu Anglije ter ob severni Evropi in na skrajnem severu Azije popoln. Žal, ga zaradi oblačnega vremena sploh nismo mogli opazovati. Pri nas je v trenutku največjega mrka pokrivala mesečeva senca približno dve tretjini solca. Zadnji večji mrk smo imeli 24. avgusta leta 1914., torej v času, ko so baš pričeli grmeti topovi na bojnih poljanah.

* **Prošnja na ljubljansko železniško direkcijo.** Pišejo nam: Direkcija se ponovno naproša za prestavitev vlaka 4516 Ljubljana—Kočevje. Ako je mogoče, naj bi vlak odhajal iz Ljubljane ob 18.30 ali pa naj bi se dajali k vlaku 1081, ki vozi do Novega mesta, priključni vagoni do Grosuplja. Zjutraj naj bi odhajal mešanec iz Kočevja ob 6. in bi prispel v Ljubljano okrog 10. dopoldne. Naj se ta prošnja uvažuje. Kakor se čuje, bo več županstev poslalo zadevno prošnjo v Beograd.

* **Padeč nemškega balončka v Rečiški dolini.** Iz Hude jame pri Laškem nam pišejo: V soboto 25. junija t. l. je padel na tla pri strugarju gosp. Babiču v Gornji Rečici balonček, na katerem je bila pritrjena dopisnica. Na dopisnici se je čitalo, da je bil balonček spuščen v zrak pri Essenu (Nemčija). Zelji lastnika balončka se je ustreglo s tem, da se je odposlala lastniku dopisnica z navedbo kraja in časa, kje in kdaj je padel ba-

lonček. Kdaj je bil spuščen v zrak, žal, ni bilo razvidno na dopisnici. Vsekakor je zanimivo, da je prišel balonček iz daljnje Nemčije preko Alp in padel nepoškodovan v Rečiški dolini.

* **Stanovanjski odsek Ljubljanskega velesejma** bo tudi letos stalno posloval na glavnem kolodvoru v Ljubljani. Vsi posestniki velesejma, ki žele prenočišča, naj se obračajo pri svojem dohodu v Ljubljano v stanovanjskih zadevah na ta odsek.

* **Železniške redukcije, katerih so krivi klerikali, gonijo delavce že v samomor.** V petek popoldne se je vršil v Mariboru ob ogromni udeležbi železničarjev pogreb progovnega delavca državnih železnic Antona Kobana, ki ga je poglala redukcija klerikalnega proračuna v prostovoljno smrt. Siromak je smel po redukciji delovnih dni delati samo po štiri dni na teden. Razen tega je sledilo sedaj še mezdno znižanje in je naravno, da s takšnim zaslužkom ni mogel hraniti sebe, žene in štirih otrok. Svojim tovarišem je dan na dan tožil, da ne more več gledati stradanja nedolžnih otrok. Siromak je obupal zaradi bede in v sredo zjutraj so našli otroci očeta obešenega na vratih kuhinje. Pokojnik je bil skrben oče in priden delavec. Bodi ohranjen blag spomin žrtvi «delovanja» SLS za železničarje.

* **Svarilo pred sleparjem!** Časopisi so že poročali o nekem Alojziju Zitku, ki se izdaja za zastopnika neke češkoslovaške tvrdke. Nabiral je oglase za albume in prejel večje vsote. Pojavil se je tudi v Ptujju. Opozarjamo občinstvo, naj mu ne nasede.

* **Lokomotive za odmetavanje snega.** Prometno ministrstvo je naročilo v Nemčiji na račun reparacij 6 lokomotiv za odmetavanje snega.

* **Ljubljanska mestna občina prevzame cestno železnico.** Mestna občina ljubljanska se je spoznamela z družbo «Allgemeine Österreichische Kleinbahngesellschaft» glede prevzema cestne železnice. Mestna občina bo kupila dve tretjini delnic (2667 komadov) za skupno ceno 2 milijona dinarjev v štirih obrokih po pol milijona. Ostalo tretjino bo obdržala še nadalje omenjena družba, ki bo dobila tretjino zastopnikov v upravi. Za prevzem cestne železnice bo potrebovala občina okrog 2 in pol milijona dinarjev in bo prisiljena najeti v ta namen posojilo.

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrl v 78. letu starosti g. Anton Sternad, dohodarstveni nadpaznik v p. Bil je vrl narodnjak in naprednjak. Šele pred tremi tedni mu je umrla blaga soproga, kateri je sedaj tudi on sledil. Prijazen mu spomin!

* **V smrti zaradi hčerkinе bolezni.** V Gomilah pri Iršovcih se nahaja kmetija bogatega posestnika Josipa Kurbosa. Gospodar, ki je dopolnil 65. leto, je imel štiri otroke, med katerimi je bila očetu najbolj pri srcu njegova druga hčerka, ki pa mu je nedavno obolela. Zaradi bolehanja svoje hčerke se je Kurbos močno žalostil. Njegova duševna pobitost ga je pripravila k obupnemu sklepu, da je na Telovo končal svoje življenje.

* **Krvava uš na sadnem drevju pri Kranju.** Na sadnem drevju na vrtovih v okolici Kranja se je pojavila krvava ameriška uš, ki preti ugonobiti zlasti jablane.

* **Strelna ubila živino in zažgala poslopje.** V soboto dopoldne je nenadoma prihrumela preko Slovenskih goric nevihta s točo. Zlasti je toča razsajala po gornjih Halozah, pri Sv. Trojici, v Podlehniku in okolici. V Spodnji Hajdini je strelna treščila v hišo železničarja Manharta in oplazila starejšo hčerko, ki se je takoj onesvestila. Nadalje je ubila kravo in dvoje svinj. Hipno je švignil iz hiše plamen in kmalu sta bila stanovanjsko in gospodarsko poslopje v ognju. Ptujski gasilci so bili tekem četrte ure na mestu. Njihovemu neumornemu prizadevanju je uspelo, da so ogenj lokalizirali in preprečili, da se požar ni razširil na sosedne hiše, ki so bile v skrajni nevarnosti. Onesveščeno hčerko so odpravili v ptujsko bolnico.

* **Padla z voza.** Na Izanski cesti v Ljubljani so plezali otroci na voz, naložen s senom. Šele šestletna Olga Janežičeva se je potem pri odskoku z voza ujela z nogo za večjo verigo, nato pa zdr-

nila pod voz, ki ji je strl levo nogo. Deklica je pri padcu dobila poškodbe tudi po ostalem telesu. Prepeljana je bila v splošno bolnico.

* **Požar na Brezovici.** Iz doslej nepojasnjenega vzroka je nastal te dni požar v velikem kozolcu posestnika Ivana Urbančiča na Brezovici pri Ljubljani. Domači gasilci so ogenj omejili in preprečili večjo katastrofo.

* **Ponesrečen hidroplan.** Pri Boki Kotorški je padel v morje vojaški hidroplan, v katerem se je nahajalo pet oseb. Razen strojnega inženjerja Petroviča so se vsi rešili. Pri padcu je namreč Petrovič dobil udarec na sence, se onesvestil in utonil.

* **Avtomobilska nesreča pri Zidanem mostu.** Te dni se je pripetila na ostrem ovinku pol kilometra pred Zidanim mostom na cesti iz Hrastnika v Zidani most avtomobilska nesreča. Cesta je na tem ovinku tako ozka, da se lahko le s težavo izogneta dva voza ali avtomobila. V kritičnem trenutku sta privozila po cesti vsak z nasprotni strani s precejšnjo brzino avtomobila dveh trgovskih potnikov, eden iz Maribora, drugi iz Zagreba. Tik pred ovinkom je na avtomobilu zagrebškega potnika odpovedala zavora, tako da potnik hitrosti ni mogel zmanjšati in zato tudi ni mogel ostati na desni strani ceste, temveč ga je poglalo na levo stran, kjer je v istem trenutku privozil z nasprotni strani drug avto. Oba avtomobila sta treščila drug v drugega s tako silo, da se je zadnji avto popolnoma razbil, prvemu pa se je zlomila prednja os. Zagrebški potnik je zaradi sunka zletel tri metre visoko v zrak in nato v velikem loku padel pod cestni nasip. Po žudnem naključju pa je odnesel le par manjših prask in ostal nepoškodovan. Drugemu potniku se sploh ni ničesar zgodilo. Pač pa sta oba avtomobila tako težko poškodovana, da sta bila za nadaljevanje vožnje popolnoma nesposobna.

* **Dva požara sta bila nedavno v ptujski okolici.** Nedavno noč že proti jutru je gorelo v Podvincih. Preden so gasilci prihiteli na pomoč, je požar že opravil svoje in do tal uničil gospodarsko poslopje nekega tamošnjega kmeta, a stanovanjsko poslopje je ostalo nepoškodovano. Škoda ni posebno velika, ker je bilo gospodarsko poslopje že v slabem stanju. V Kozmencih pa je do tal pogorela parna žaga, last g. Kluna iz Razvanja pri Mariboru. Kako je nastal požar, ni znano.

* **Ušli sta.** V meščanski šoli v Spodnji Šiški so te dni dobivali zrelostna spričevala. V šolo je zjutraj prišla tudi 15letna učenka IV. meščanskega razreda Albina R. ter izvedela, da ni napravila zrelostnega izpita. Enaka usoda je zadela tudi njeno sošolko Josipino J. Obe sta se dogovorili, da se ne vrmeta več domov, temveč pobegneta v svet. Preskrbeli sta si manjšo vsoto denarja ter jo odkurili po svetu.

* **Velik požar.** Iz Cerkelj ob Krki nam pišejo: Velik požar na Bregah pri Krškem je uničil v noči od 23. na 24. junija ob 1. petim gospodarjem 16 poslopij. Skupna škoda se ceni na 500.000 Din. Zavarovani so pa bili vsi skupaj za malenkostne vsote. Dobra srca se vladno prosijo, da pomagajo siromakom, ki so brez lastne strehe.

* **Ni bilo nič hudega.** Jernej Dolinšek, posestnik v Lokah pri Trbovljah, je vozil z veliko naglico na levi namesto na desni proti Retju. Pri uradniški restavraciji na Vodah je povozil 19letno Frančiško Pirčevno. Dekle je k sreči dobilo le lahke telesne poškodbe.

* **Iz vlaka je skočil.** Minulo nedeljo se je hotel odpeljati iz Maribora s popoldanskim ljubljanskim vlakom neki usnjarski pomočnik v Konjice, toda vstopil je v koroški vlak. Šele na ovinku, ko je zavil vlak proti koroškemu kolodvoru, je fant opazil svojo zmoto in v polnem diru skočil na progo. Svojo drznost je drago plačal. Zlomil si je levo nogo in so ga morali prepeljati v bolnico.

* **Smrtna avtomobilska nesreča.** V nedeljo dopoldne se je zgodila smrtna nesreča na glavni cesti nad Mednem, katere žrtev je postal 31letni trgovski potnik Anton Bučar, zaposlen pri tvrdki Rosenfeld, stanujoč v Ljubljani. Peljal se je na svojem motornem kolesu po opravkih proti Kranju. Na cesti je dohitel kolesarja Tineta Gabrov-

ška, uslužbenega v šentviški zvonarni, ki ga je hotel prehiteti. V istem hipu pa je pridrvel nasproti neki avtomobil, zbog česar je bil Bučar prisiljen, kreniti v stran. Pri tem pa se je z vso silo zalezel v kolesarja. Motorno kolo se je pri tem preveč nagnilo in Bučar je odletel daleč v cestni jarek, kjer je obležal s težkimi zunanji in še težjimi notranji poškodbami. Tudi Gabrovšek je padel, toda k sreči je odnesel le neznatne praske. Ponesrečenega Bučarja so prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer pa je podlegel težkim poškodbam.

* **Vlak povozil otroka.** V nedeljo je prišel pred tunelom v Lajtersbergu na progi proti Pesnici dveletni otrok Pavel Rojnič iz bližnje čuvajnice na progo, kjer ga je povozil tovorni vlak in mu na levi nogi odtrgal meče do kosci, stopalo in na desni nogi prste. Siromaka so prepeljali v bolnico. Starši, pazite na deco!

* **Samomor v mariborskem mestnem parku.** Eno zadnjih noči si je v mariborskem mestnem parku pogljal kroglo v glavo mladi železniški uradnik Stanko Bergant. Prvi so slišali strel trije setalci, ki so sedeli v glavnem drevoredu, in takoj prihiteli na mesto nesreče. Bergant je sicer še dihal, bil pa je že v popolni nezavesti in ležal vznak na tleh z nogami na klopi, držeč samokres v desni roki. V upanju, da mu bo še mogoče nuditi zdravniško pomoč, so takoj telefonično poklicali avtomobil rešilnega oddelka. Uslužbeni rešilnega oddelka z dospelim zdravnikom so mogli samo še ugotoviti smrt in se je avto prazen vrnil v mesto.

* **Strahovito neurje v Ratečah.** V sredo dne 22. t. m. proti večeru je padala v Ratečah kot oreh debela toča ter popolnoma uničila vse poljske pridelke. Toča je padala samo četrte ure in mestoma 30 cm visoko pokrila tla. Polje ni več zeleno. Škoda se ceni na preko 2 milijona dinarjev. Kmetje bodo primorani polovico živine prodati, ker je uničena tudi krma. Kdor ne vidi na lastne oči, ne more verjeti, da je tekom nekaj minut izginilo vse, kar je bilo zelenega. To je bila prava groza, kakor bi se bilo odprlo nebo. Hudourniki so izstopili iz svojih strug ter drli po sredi vasi. Živino so prebivalci z največjo težavo rešili. Človeških žrtev ni bilo. Pomoč prizadeti občini je nujna!

* **Samomorilen poskus 18letne deklece.** Te dni je sklenila Antonija G., komaj 18letno dekle, stanujoče v Goričah pri Kranju, ločiti se od življenja. Že prejšnji večer je Tončka napravljala vtis, da nekaj kuje v sebi, vendar niso na to polagali dovolj resnosti. Usodnega dne je zastavila svojo srebrno verižico ter kupila šestnajstinko lizola. Na polju nad železnim mostom nad Mayerjevo elektrarno je izpila lizol in se kmalu onesvestila. To sta opazila dva monterja in orožnik. Takoj so poklicali zdravnika dr. Globočnika, k se je pripeljal na lice mesta, ji izpral želodec in jo tako rešil smrti.

* **S trebuhom za kruhom.** Na dopis orožniške postaje v Trbovljah je ljubljanska policija prejela 15letnega Antona K., ki je pred enim mesecem pobegnil od doma iz Trbovelj ter prišel v Ljubljano, kjer je našel primerno delo. Bil je zaposlen pri vrtiljaku v Lattermannovem drevoredu. Vprašan, zakaj je zapustil starše, je mladi deček kratko odgovoril, da je bil lačen.

* **Požar na Vačah.** Na Vačah pri Litiji je nastal pred kratkim požar, ki bi lahko postal usoden, da ni bilo domače gasilno društvo takoj na mestu. Zažgal je osemletni deček, ki se je igral v kozolcu posestnice Ivane Bregarjeve, ki se nahaja v Ameriki. Kakor bi trenil, je bil ves kozolec v ognju. Na vpitje dečkovo so prihiteli sosedje, pa tudi gasilno društvo je stopilo takoj v akcijo. Kozolca in kar je bilo v njem ni bilo več mogoče rešiti, pač pa se jim je posrečilo ogenj omejiti. Največ škode ima oskrbnik Bregarjevega posestva g. Anton Zarnik. Niti on niti Bregarjeva nista bila zavarovana.

* **Neznani lopovi** so porezali posestniku Zagarju v Medlogu pri Celju iz hudobije 60 sadik hmelja. Slične zlobnosti se v celjski okolici dogajajo večkrat in je samo škoda, da takih zločin-

Sokolske svečanosti v Ljubljani

Pokrajinski zlet jugoslovenskega Sokolstva. — Prihod slovanskih gostov. — Slovesna otvoritev Sokolskega doma na Taboru, najlepše sokolske zgradbe v Jugoslaviji.

cev prebivalstvo ne more zasačiti pri dejanju samem.

* **Prpičevi razbojniki so ropali tudi v Sloveniji.** Prpič Mali in njegovi krvoločni pajdaši so pričneli širiti svoj delokrog tudi preko Sotle v Slovenijo. Orožniška eskorta v Zagrebu je odvedla del razbojnikov z zloglasnim Mihajlom Vrbancem v Rajhenburg, kjer so pred tremi leti izvršili vlom in rop v neki manjši gostilni. Eskorto v Rajhenburg je vodil narednik Lazar Kuga, ki je pri dosedanjem izsledovanju odkril že mnogo podrobnosti v posameznih zločinih.

* **Vlom v poštni urad Medija-Izlake.** Pred nekaj dnevi so litijski orožniki privedli v zapore ljubljanskega deželnega sodišča dva vklejena cigana Matevža Grila in Janeza Gartnerja, ki sta 21. t. m. ponoči vlomila v poštni urad Medija-Izlake ter skušala odnesti skozi okno blagajno. Ker je nastal ropot, se je zbudil poštni upravitelj ter prepočil vlomilca, ki sta pobegnila, a so ju orožniki drugega dne izsledili. Po daljšem zankanju sta pred litijskim preiskovalnim sodnikom priznala vlom, toda svečano sta zatrjevala: «Nisva hotela krasti, pač pa si denar na pošti samo izposoditi. Takoj bi ga vrnila, če bi potem kaj zaslužila.» Oba cigana imata še mnogo drugih tatvin in vlovov na vesti.

* **Zopet požar po zlobni roki.** Iz Poljanske doline nam pišejo: V nedeljo 26. junija t. l. je zopet gorelo v Srednji vasi, in sicer pri vdovi Franju Bizjakovi. Kakor mesec dni prej pri Jakovcu je bil tudi tu zažgan hlev po hudobni roki. Goreti je pričelo okrog enajstih ponoči. Tudi vdovi Bizjakovi je bilo zagroženo s pisanjem, pripetimi na hišna vrata. Ker so imeli iz previdnosti v vasi še spravljen ročno brizgalno, se je posrečilo že domačinom ogenj zadržati, dokler nista prihiteli na pomoč gasilni društvi iz Poljan in Gorenje vasi, nakar je bil ogenj pogašen v nekaj urah. Zgorela je le streha s podstrešjem. Živina je bila rešena. S sreči suha krma še ni bila spravljena na hlev. Vdova Bizjakova, ki je bila zavarovana, ima večjo družino brez moža, ki ga ji je pobrala vojna brez vsakega sledu nekje na italijanskem bojišču. Med tukajšnjim ljudstvom vlada velik strah, a ni upanja, da bi izsledili neznanega zločinca požigalca.

* **Ni šlo.** Tone Krnc iz Zatovšč je vstopil v Ferličevo gostilno v Novem mestu, si naročil vina in si začel ogledovati razne predmete. Ker je bilo vse pod ključem, je segel po steklenicah in kozarcih in jih stlačil v nahrbtnik. Imel pa je smolo, ker ga je služkinja opazila in poslala po orožnike, ki so Krnca odpeljali v zapor.

* **Nepojasnen umor.** Te dni je 24letni Fran Pučko, posestnik iz Zagorci, kosil pri svoji sestri Jožefi Pučkovi, posestnici v Smolincih v šentlenartskem okraju. Ko se je pozno ponoči vračal domov, je bil nenadoma napaden in ustreljen v trebuh. Obležal je na mestu nezavesten. Našli so ga šele naslednje jutro in ga takoj odpeljali v ptujsko bolnico. Toda že pred dohodom v bolnico je Pučko na vozu v Rogoznici pri Ptujju podlegel rani. Truplo so spravili v mrtvašnico na rogozniškem pokopališču. Podrobnosti o napadu niso znane. Pokojni je bil mirnega značaja in nikomur ni znano, da bi imel osebne sovražnike. Umor se je zvršil pri neki češnji ob cesti, vendar se ni dalo ugotoviti, ali je bil strel nanj oddan s ceste.

* **Deček zanetil požar iz osvete.** Te dni so pogorela poslopja kmetu Repiču v Oblakih pri Sakušku. Zažgal je baje neki 13letni deček iz maščevalnosti.

* **Novost.** Schichtovo terpentinsko milo ni le najboljše, temveč ga tudi dobite v zavitkih, okrašenih s pestrimi slikami iz pravljic.

* **Pri ishianu** se na kupico prirodne grenčice «Franz-Josef», zaužite zjutraj na tešče, pojavi brez težko obilno izpraznenje črevesa, čemur se rad pridruži dobrodejen občutek olajšanja. Zdravniški strokovni časopisi omenjajo, da voda «Franz-Josef» zanesljivo in prijetno učinkuje proti pritisku krvi na jetra in debelo črevo ter pri hemoroidih in prostatalnih bolečinah. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Lepe dneve je doživljala Ljubljana od 27. do 29. junija, ko se je ob ogromni udeležbi Sokolstva in Sokolstvu naklonjenega občinstva iz vse države vršil V. pokrajinski zlet jugoslovenskega Sokolstva. Naših sokolskih svečanosti so se udeleževali tudi zastopniki bratskih češkoslovaških, poljskih in ruskih Sokolov.

Glavne prireditve so bile na Vidov dan 28. in na praznik Petra in Pavla 29. junija. Na Vidovdan, narodni praznik, ki se je s sokolsko slovesnostjo pač najprimerneje proslavil, so se vršile dopoldne na Taboru sokolske tekme, popoldne pa je bil ob udeležbi preko 5000 gledalcev nastop Sokola I., ki je s svojo dovršeno telovadbo pokazal, da je vreden krasnega Sokolskega doma na Taboru. Med številnimi točkami Sokola I. je nastopila tudi dijaška četa 40. Triglavskega pešpolka pod vodstvom poročnika Rataja. Kot gostje so nastopili ruski Sokoli z vajami s kozaškimi sulicami, naraščajniki s Sušaka z vajami z vesli in članice iz Zagreba, ki so predvajale vaje s snežnimi kepami. Občinstvo je telovadce burno pozdravljalo.

Po končani telovadbi se je v vseh prostorih Tabora vršila živahna sokolska zabava.

Drugega dne se je dopoldne razvila po ljubljanskih ulicah svečana sokolska povorka, čvrsti Sokoli in brhke Sokolice z bratskimi slovanskimi gosti so se zbrali na Bleiweisovi cesti, odkoder se je začel premikati sprevod z več godbami. Na čelu je korakala fanfara, takoj za njo je sledila močna četa Sokolov na konjih s praporom. Skupno je korakalo v sprevodu 47 praporov, 5 godb poleg fanfar in nad 2000 članov in članic v krojih. Sredi povorke je korakala četa jugoslovenske vojske, ki jo je občinstvo, katerega se je zbralo na ulicah okrog 30.000, posebno navdušeno pozdravljalo. Prav pestro sliko je dajala sprevodu skupina narodnih noš. Bil je zares diven pogled na vrste Sokolov in Sokolice, vojaško četo, sokolske konjenike, narodne noše in ogromno množico navdušenega občinstva, a raz oken in balkonov se je vsipalo na Sokolstvo cvetje.

Sprevod je po številnih ulicah krenil na Tabor, kjer se je izvršila svečana otvoritev Sokolskega doma. Na balkonu doma so bili zastopnik Nj. Vel.

kralja brigadni general Vuković, starešinstva slovanskih sokolskih zvez, kot gospodar doma starosta brat dr. Pestotnik in predsednik Društva za zgradbo Tabora brat Turk. Vzpodbudnim besedam br. Turka, generala Vukovića, brata dr. Pestotnika, staroste Ljubljanske sokolske župe brata Marolta, staroste poljskih Sokolov br. Zamoyškega, podstaroste Češkoslovaške sokolske zveze brata Stepaneka, staroste ruskega Sokolstva brata dr. Verguna in staroste Jugoslovenske sokolske zveze brata Gangla so poslušalci burno pritrdjevali. Brat Gangl je dejal med drugim: Ta Tabor je dom vseh jugoslovenskih Sokolov, je dom ruskih Sokolov, češkoslovaških, poljskih in bolgarskih Sokolov (velike ovacije občinstva bolgarskemu narodu), katerim vsem bodi pravi in zadnji cilj sreča ter blagor naroda. Na žalost še danes ni združen v velikem sokolskem domu del našega naroda. V borbi za resnico in pravdo naj Sokolstvo, če bo treba, tudi z mečem in puško iztisne, da bodo vsi svobodni v sokolskem domu (Klici: Živel Trst! Živela Gorica!).

Po ogledu notranjosti Tabora so se gostje odpeljali v Kazino k skupnemu obedu, pri katerem je starosta JSS brat Gangl najprej napil Nj. Vel. kralju in prečital udanostno brzojavko, ki jo je odposlal na Bled, nato pa je pozdravil vse prisotne, predvsem zastopnike tujih držav.

Sokolske svečanosti so dosegle svoj višek in so se zaključile z javno telovadbo na telovadišču ljubljanskega Sokola v Tivoliju, kjer so nastopili Sokoli, Sokolice, naraščaj, vojaška četa in ruski Sokoli. Proste in orodne vaje so napravile spričo velike dovršenosti na gledalce, katerih je bilo okrog 12.000, mogočen utis.

Po javnem nastopu so se nekatere župe že odpravile domov, ogromne množice pa so se podale k veselilnemu večeru na Tabor, kjer se je ob zvoku dveh godb razvijala nepriljena prijetna zabava.

Veliki sokolski dnevi, ki so zopet enkrat podali račun o našem sokolskem delu, so pokazali, da je sokolski cilj zdravih teles in zdravih duš velikega pomena za našo mlado državo, ki potrebuje v svoji notranji in zunanji borbi telesno in duševno zdrave ljudi. Veliki in svečani sokolski dnevi bodo ostali v neizbrisnem spominu.

ZDRAVSTVO

MRZLE SEDEČE KOPELI.

Kdor ima oslabiljen ali pa že od rojstva slab srednji del telesa, da se mu je bati kile, vetrov in drugih takih nadlog, naj posesti v mrzli vodi vsak dan kakšne dve do tri minute. To ga bo izredno okrepcalo.

V mrzli vodi sedeti je najboljši pripomoček za izganjanje zaprtih vetrov iz našega telesa. Obenem se pri tem poveča tek do jedi in se olajša prebavljanje, da človek ne trpi na zaprtju. Kri prične živahneje krožiti o žilah, bledica in podobne bolezni minejo.

Najpripravnejši čas za te kopeli je zvečer, preden ležeš. Tedaj hitro sleci obleko, sedi za dve do tri minute v pripravljeno vodo, nato hitro ustani in se podaj takoj pod odejo, ne da bi se obrisal. Že čez malo tednov se boš znebil vseh nadležnosti.

Kdor ne more zaspati ali slabo spi, naj uporablja sedeče kopeli in kmalu se mu bo povrnil spanec. Komur se zdi, da se zjutraj bolj utrujen dvigne s postelje, kakor se je zvečer vlegel vanjo, naj se poslužuje sedečih kopeli in zaželjeno okrepcanje ne bo izostalo.

z **Snažnost in solnce v borbi proti boleznim.** Nalezljive bolezni povzročajo bolezenske klice, ki jih je na milijarde v prahu, na raznih predmetih in celo v zraku. Da bi se človek popolnoma obranil

dotika s takimi klicami, zlasti klicami jetike, je nemogoče. Manjše število klic te ali one bolezni zdrav človek preboli, če pa jih pride preveč v njegovo telo, človek podleže in zboli. Zato se moramo varovati pred klicami, in sicer s snago. Umij roke z vodo in milom po vsaki rabi stranišča in vedno, preden greš spat ali jest. Koplji se pogostokrat. Ne briši oči s prsti, ne jej iz nesnažne posode, ne briši se v nesnažne brisače, ne dajaj v usta predmetov, ki jih uporabljajo razni ljudje, ne stoj pred ljudmi, kadar kašljajo! Najboljše sredstvo za uničevanje klic je solnce. Ako hočeš razkužiti perilo ali obleko, ju izpostavi solnčnemu žaru. Kamor solnce sije, tam klice poginejo.

z **Krompir in prehrana.** Kakor znano splošno prevladuje naziranje, da ima krompir malo redilnih snovi in da si napolnimo z njim samo želodec, ne da bi imelo naše telo od tega kako korist. Zato je zanimiva vest, da je dr. Hinbende v Kodanju na podlagi poizkusov ugotovil, da so se trije odrasli bolniki pri hrani iz samega krompirja zelo dobro počutili. Krompirjeva hrana je v nekaterih primerih zelo dobra tudi kot sredstvo proti notranjim boleznim. Med vojno je živela večina Dancev samo ob krompirju, a kljub temu je bila umrljivost mala, kar dokazuje, da krompir blagodejno vpliva na telo. Kemičnim potom je bilo dognano, da vsebuje krompir tri četrtine vode, eno petino škroba, eno petdesetinko beljakovin in eno stotinko soli. Nedvomno so mnoga živila redilnejša, toda krompir igra v prehrani važno vlogo zato, ker je v njem mnogo vitaminov. Krompir je znan že dolgo kot obramb-

no sredstvo proti gnojenju v ustnih duplinah, ki se pojavi vedno, kadar uživamo hrano, v kateri je premalo vitaminov. Zanimivo je tudi, da varuje krompir deco pred rahitičnostjo (slabe kosti). Zato priporočajo zdravniki rahitičnim otrokom čim več krompirja.

ŽENSKI VESTNIK

Višnjev liker. Vlij dva litra čistega domačega žganja na dva kilograma zmečkanih višenj in daj vse skupaj v steklenico s širokim vratom. Steklenico dobro zamaši in zaveži ter postavi na topel kraj ali na solnce. Po štirih tednih izprešaj sok. Skuhaj en kilogram sladkorja v pol litra vode, da bo tekočina popolnoma tekoča, prideni omenjeni sok, dva dekagrama cimeta in en dekagram nagelnovih žbic. Tekočino zopet zlij v steklenico, katero moraš vsak dan potresti. Po treh tednih precedi liker in ga potem po treh mesecih še enkrat prelij, in sicer v male steklenice.

Boj proti bolham zahteva predvsem snago. Tla v sobi, zlasti če so stara in razpokana, je treba pogostokrat zribati s toplo vodo, mazilnim milom in sodo, a ko so tla posušena, jih krepko obriši s cunjjo, ki si jo namočila v terpentinu. Terpentin in snaga sta huda nasprotnika bolh. — Zanimiv nasvet v boju proti bolham smo čitali te dni v nekem nemškem listu, in sicer se glasi: V temni sobi hodi zvečer sem in tja brez vsake obleke, le bele nogavice imej na nogah. V nekaj minutah bodo sedele vse bolhe v belih nogavicah. Ako potem stopiš v precej toplo vodo tako, da sega voda malo preko nogavic, bodo vse bolhe utonile. V vodi moraš seveda ostati precej časa. — Bolhe ne grizejo rade telesa, ki je namazano s kolinsko vodo.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

NAŠE ŽEGNANJE.

Sv. Duh na Ojstrici, junija.

Skoro bi lahko rekli, da v naši bližini prejšnje čase ni bilo lepšega in veselejšega cerkvenega shoda, kakor pri Sv. Duhu na Ojstrici, ali kakor so včasih rekli, pri Sv. Duhu na Kinperzi. Sv. Duh (podružnica, ki spada pod Ojstrico), je stara romarska cerkev, kamor so vsako leto na binškošni ponedeljek, odnosno že na binškošno nedeljo popoldne prihajali romarji od zelo daljnih krajev in iz vseh sosednjih far so prispele procesije. Bilo je to krasno žegnanje, katerega se je veselilo vse, staro in mlado.

Že na binškošno nedeljo smo se navadno pripravljali na to slovesnost. Komaj se je zasvitalo, se je že slišalo z vseh naših pašnikov veselo petje, vriskanje, pokanje pastirčkov in rožljanje njihovih zvončkov, kar nas je že opominjalo na veselo binškošno žegnanje. Pastirčki so imeli navado, da so na binškošno nedeljo zgodaj gnali živino past, in kateri je bil zadnji, tega so imeli vse leto za zadnjega in so ga imenovali «flinc-lukno». Tudi odrasli smo morali na to nedeljo bolj zgodaj k maši. Ko smo prišli od maše domov, smo imeli obed, po obedu pa smo se radi spravili ob lepem in toplem času v prijetne sence, tam se pogovarjali eno in drugo, dokler nas ni hladna senca zazibala v spanje. Ko je ura pokazala na štiri, je pri Sv. Duhu zapel zvon in možnarji so zagrmeli čez hribe in doline ter naznanjali, da se bo prihodnjega dne, na binškošni ponedeljek, vršil veseli cerkveni shod. Zdaj smo se zopet odpravili k farni cerkvi na Ojstrico, od koder je šla procesija k Sv. Duhu. Takoj za nami je sledila romarska procesija, ki je prinesla včasih tudi lepih darov.

Eno zadnjih let pred vojno so romarji prinesli lepo vsoto denarja za popravilo cerkve, kar je nam siromašnim Ojstričanom bilo takrat velik pripomoček za popraviljanje cerkve. Žal, da danes zopet vse propada, ker naši današnji gospodarji okoli cerkve se bolj malo brigajo za vse to.

Naj zopet preidem na naše romanje. Po prihodu romarske procesije so bile še istega večera

večernice s pridigo. Kratka je bila ta noč. Že na vse zgodaj so se začele na binškošni ponedeljek tresti stene od bobnenja cerkvenih topičev, ki so budili ljudstvo iz sladkega spanja in vabili od blizu in daleč na slovesen cerkveni shod. Zjutraj ob 7. uri je bila prva romarska maša. Ko so ti romarji odšli, so začele prihajati durge procesije iz naših sosednjih far, kakor iz Št. Lovrenca, Pernic in Dravograda, tako da je bila cerkev od ranega jutra do poldneva nabita in tudi zunaj cerkve je vladala tesnoba. Cerkev vsa v cvetju. Topiči so bobneli skoro brez prenehanja in godba je svirala pri prvi, drugi in tretji maši.

Bilo je res lepo. Če človek začne premišljati, kako je bilo nekdanj in kako je danes, mu postane res hudo pri srcu. Gotovo bo kdo vprašal, zakaj takšna razlika med prejšnjimi in sedanjimi časi. Res je precej sosednjih krajev, od koder je prihajalo ljudstvo k Sv. Duhu, odmejala državna meja, toda to ni vzrok, da naše žegnanje ni več tako veselo, saj je še do lanskega leta bila naša slovesnost lepa in vesela kakor prej. Letos naša dekleta niso ovenčala cerkve. Fantje so se pripravljali na streljanje, pa so jim gospodarji, ki gospodarijo okoli cerkve, zabranili, češ, kako je to, da za sv. misijon niso imeli denarja, a za smodnik bi ga imeli dovolj. Godba je sicer bila, toda iz kramarskih piščalk. Tak shod ali žegnanje, kakršnega smo imeli na letošnje binškošne praznike pri Sv. Duhu, imamo že od nekdanj vsako nedeljo.

Glavni vzrok, da se stari običaji opuščajo, bo pač ta, da je naša gospoda okoli cerkve preveč zaposlena s politiko in se mnogo bori proti naši priljubljeni «Domovini», ki je po naši občini že zelo razširjena in se novi naročniki še vedno oglašajo. Nam, čitateljem «Domovine», grozijo s smrtnimi greh, katerih pa mi ne priznamo. Čitanje poštenega lista «Domovine» pač ni nikak greh. Preden bomo pri Sv. Duhu zopet obhajali binškošne praznike, bo «Domovina» prišla že v vsako našo kočico. Če ob prihodnjih binškošnih praznikih ne bo lepšega cerkvenega shoda kakor letos, bomo domačini rajši doma v senci čitali «Domovino». Tudi tujci so letos videli, da imajo tako žegnanje vsako nedeljo doma.

Franc Brod.

KANADSKO PISMO.

Levaček, v začetku junija.

Zelo nas tu razveseljuješ, predraga «Domovina», ki nam donašaš toliko lepega in zanimivega štiva. V tem kraju, kjer smo se mi naselili, smo imeli hud mraz. Šele te dni se je začela pri nas prava pomlad in imamo sedaj lepe tople dneve. Svet je tu pust in skalnat.

Zaposleni smo vsi v rudokopu. Delamo redno vsak dan, a plača je majhna in ni upanja, da bi se nam zboljšala, pač pa nam grozi še poslabšanje. Iz vseh delov sveta prihajajo sem iskat delo, ki ga je težko dobiti. Po večjih mestih je na tisoče ljudi brez posla. Tudi pred našo jamo čaka vsak dan po 20 in več ljudi, ki prosijo za delo.

Razmere so torej pri nas žalostne in zato tudi vsakomur odsvetujemo, hoditi sem. Najlepše je doma, zato ostanite rajši v prelepi Sloveniji. Ne iščite si kruha pri tujih ljudeh! Kakor hitro si bomo nekaj prihranili, se bomo tudi mi takoj vrnili nazaj «v naš planinski raj». Doma vse lepše rože cveto in doma so nam vsi obrazi prijazni. Tudi naših prijaznih deklet nam manjka. Pri srčne pozdrave pošiljamo iz daljne Kanade vsem bralcem in bralkam «Domovine». — Alojzij Brezar, Alojzij Strajnar, Matevž Zameje in Ivan Jurca.

NAŠI SOMIŠLJENIKI, DRŽITE SE KREPKO!

Prečetinci, koncem junija.

Bližajo se volitve v Narodno skupščino in Samostojna demokratska stranka, katere geslo je svoboda, bratstvo in enakost mora sedaj drugače odrezati kakor zadnjič. Volilci, zaupajte kroglice naši skrinjici in nič več SLS, ki je pokazala svoje roge, ko je bila v vladi. Edino SDS je doslej

stvarno delovala za ubogega z davki preobloženega kmeta.

Kakor vse kaže, gre klerikalcem zelo slaba. Zato so se začeli zopet v večji meri posluševati svojih starih limanic, to je verskih zlorab, ki jih bo sicer skoro zadušil kanceliparagraf. Ta paragraf ne zahteva ničesar drugega kakor čistost vere brez politične zlorabe in primesi. Velika limanica za volilce je končno tudi klerikalno časopisje. To edino zveličavno časopisje nas blati na vse mogoče načine, kar ni prav nič krščansko.

Duhovščina je tudi krepko na delu proti «Domovini», ki jo Bog ve zakaj označuje za framaonsko. Spočetka je duhovščina nas, čitatelje «Domovine» imenovala brezverce, sedaj smo framaoni, nazadnje pa bomo najbrže malikovalci in pogani. Pregarjanje našega lista bodisi po duhovščini ali po klerikalnih zagrizencih ne žanje uspeha. Na vse mogoče načine se priporoča «Slovenski Gospodar» in drugo klerikalno časopisje, ki ga pa ljudje ne marajo čitati, ker prinaša skoro le politične hujskarije. Zadnji čas je nastal velik spor med pučjevci in klerikalci zaradi nekih sadnih dreves, ki stoje na občinski zemlji. Kakor povsod tako imajo tudi tukaj klerikalci smolo.

Mlad demokrat.

ZANIMIVOSTI

ČAROVNICA GA JE ZAVEDLA.

Srednjeveškega praznovanja v naši državi ne manjka, kakor nam spričuje naša zgodba. V vasi Zaluki na Hrvaškem je pred dnevi odšel od doma mladenič Nikola Krznarić. Ker ga ni bilo tri dni domov, so domači javili orožnikom, da je mladenič izginil brez sledu. Orožniki so ga iskali povsod v okolici, vendar pa ga niso mogli izslediti. Zvečer četrtega dne pa se je Nikola vrnil domov z osmojenimi lasmi, ves opečen po obrazu in rokah ter pretepen. Sprva ni hotel povedati, kaj se mu je pripetilo in kje je dobil poškodbe, prisiljen od orožnikov pa je izpovedal, da je pred tremi dnevi spal na kozolcu in ko se je naenkrat prebudil, je zagledal sklonjeno nad seboj 66letno starko Jano Radmanovo iz iste vasi. Starka ga je odvela s seboj, kjer sta ga čakala še neka ženska in moški. Ne da bi se med tem dobro zavedel, ga je starka Jana že zajahala in pričel je leteti. Letel je vedno hitreje in hitreje, ne da bi čutil tai pod nogami. Menjaje sta jezdila na njem tudi neznan ženska in moški, ki sta si pri tem svetila s prižganim škopom slame, od česar je dobil opekline na obrazu in rokah. Pred zoro so ga pustili samega na velikem bregu, odkoder je ves utrujen hodil tri dni peš domov.

V tamošnjih vaseh je njegova izpoved povzročila silno razburjenje. Praznoverni kmetje so proglasili starko Jano za čarovnico in pripravili so grmado, na kateri so jo hoteli sežgati. Da bi jo obvarovali pred praznovernimi kmeti, so morali starko odvesti orožniki v zapor orožniške postaje, kjer je ostala toliko časa, dokler ni prišla tja posebna komisija iz Karlovca.

Ker so se pokazali na mladeniču, ki je proglasil starko za čarovnico, znaki blaznosti in ker se je kesneje izvedelo, da je mladenič v odsotnosti bil v soseščini na vasovanju, kjer je bržkone dobil poškodbe od drugih fantov, so se končno ljudje pomirili.

× Šele sedaj so zvedeli za minulo svetovno vojno. Zemlja ima deželo in ljudi, ki so šele letos zvedeli za strahovito svetovno klanje, ki je divjalo od leta 1914. do 1918. Neki parnik, ki je priplul iz najsevernejših vod med Azijo in Ameriko, je prinesel v Evropo zanimivo vest, da nimajo prebivalci otočja v Berinski morski ožini niti pojma o svetovni vojni niti o zgodovinskem prevratu velike Rusije iz carstva v boljševiško republiko. Razlog temu, da tamošnje ljudstvo ni zvedelo za tako važne svetovne dogodke, je ta, da na njihovem otočju že od leta 1914. ni pristala nobena ladja. Drugih zvez s svetom pa otočani nimajo..

× **Kmalu bodo znali obujati mrtve.** V neko dunajsko bolnico so nedavno pripeljali neko 40letno ženo, ki je skočila iz tretjega nadstropja na cesto in med vožnjo v bolnico izdihnila. Zato so jo nesli v sekcijsko dvorano bolnice. To se je zgodilo ob 10. uri. Ob 14. uri istega dne je prišel v bolnico dr. Eisenmenger, ki je nedavno sestavil tako zvano napravo za oživiljenje mrtvecev. Naprava ima električni pogon in so jo porabljali doslej le pri navidezno mrtvih. Zdravnik je namestil napravo, mrtvi ženi so potegnili iz ust jezik in ga pritrdili; istočasno je brizgal pomožni zdravnik solno raztopino v žilo leve roke samomorilke. Naprava je delovala kake pol ure. Deset minut pozneje je začela iz rane na nogi curljati kri, mrtvaško blede obraz je spremenil barvo, ni sicer postal rožnat kakor pri živih, ampak plavkast kakor pri zadušeni. Žile so se polnile in praznile, v truplu je kri zopet krožila. Ko so odstranili napravo, je rana nehala krvaveti, obraz je mrtvaško pobledel. Doslej so napravo prekusili le na dveh mrtvih truplih. Ta nov način oživljanja bo morda v zvezi s kemičnimi oživljajočimi sredstvi uresničil sanje o obujanju mrtvih. Prvi korak je storjen; obtok krvi v mrtvecu se je posrečil.

× **Morilka svojega moža oproščena.** Pred dunajsko poroto se je zagovarjala te dni Nelly Grosavescu, ki je nedavno iz ljubosumnosti ustrelila svojega moža opernega pevca Trajana Grosavescu. Obravnava je dognala, da je bila morilka silno oblastna ženska, ki je vedno in povsod nadzorovala svojega moža ter ga mučila s svojo ljubosumnostjo. V navalu take ljubosumnosti je enostavno ustrelila svojega moža. Ko bi bila prijazna ženica ukradla klobaso, bi gotovo sedela kakšen dan, ker je pa moža usmrtila, so jo brihtni porotniki spoznali za nekrivo.

× **Revolucija v jetnišnici.** V neki ameriški jetnišnici so uprizorili jetniki pravcato revolucijo, ker se jim je zabranilo doslej dovoljeno nabavljanje cigare. 300 jetnikov se je zabarikadiralo v veliki peščeni jami jetnišniškega dvorišča in za te barikade so vlekli s seboj 14 paznikov za talce z grožnjo, da bodo takoj ustreljeni, če se izvrši napad. Jetniška uprava je morala začetni prava pogajanja z upornimi jetniki.

× **Zagonetna smrt.** V Marianskih Laznih v Češkoslovaški je pred dobrim mesecem nenadoma umrla 22letna Otilija Naglova, hči uglednega restavraterja Stohra. Umrla je devet dni po poroki z dozdevnim zdravnikom iz Curiha Naglom. Nekaj dni po njeni smrti je prispela iz Inomosta vest, da je bil Nagel aretiran. Bil je namreč esumljen, da je zastrupil svojo ženo. Pozornost policije je obrnil nase s tem, da je zahajal po prihodu v Inomost v sumljivo družbo in razmetaval denar. Policija ga je aretirala, ker se je izkazalo, da ni zdravnik, temveč bivši sluga nekega zdravnika in da je bil že večkrat kaznovan. Češkoslovaška oblastva so dala izkopati Otilijino truplo, da se ugotovi vzrok nenadne smrti. Na podlagi tega so priobčili češki listi vest, da je bila Otilija živa pokopana. Pri odkopu so jo našli baje v krsti ležečo z obrazom navzdol. Pesti je imela baje krčevito stisnjene, truplo je bilo skrčeno in sploh se je nesrečni žrtvi poznalo, da se je v grobu prebudila, in ker se ni mogla rešiti, je v grobnih mukah umrla. Vest o strašni smrti mlade žene v grobu pa ni resnična, kajti Otilija je ležala v krsti tako, kakor so jo pred pogrebom položili. Pokopali so jo v poročni obleki z vencem na glavi. Sodna preiskava ni mogla ugotoviti vzroka njene smrti. Preiskava proti Naglu se nadaljuje.

× **Zemlja se je udrila v Londonu.** Na eni glavnih ulic v nekem londonskem predmestju se je predzadnje nedeljo nenadoma pogreznila zemlja in se je pojavilo ogromno žrelo. Prebivalstva vseh bližnjih hiš se je polastila velika panika. Varnostna oblastva so takoj odredila, da so noč in dan delavci zasipali veliko žrelo z gramozom. Nato so spustili več delavcev na vrveh v žrelo in se je pri tej priliki pokazalo, da je razpoka globoka nad 30 m. Delavci so zadeli že na trdna tla. Jamo so potem razsvetlili in dognali, da so pogreznjena drevesa in plati izginili brez sledu.

Schichtov način pranja

Namočiti v ekstraktu za pranje „ŽENSKA HVALA“
Izprati s Schichtovim TERPENTINOVIM MILOM.

× **Vse pride na dan.** Porotno sodišče v Lycku na Pruskem je razpravljalo te dni o obtožbi nekdanjega posestnika Ragovskega, ki je pripravil leta 1902. svojo svakinjo do tega, da je zastrupila soproga, to je njegovega brata. Po umoru sta se Ragovski in bivša svakinja poročila. Šele po vojni leta 1921. so zločince razkrinkali. Morilka je bila leta 1921. obsojena na smrt zaradi umora soproga in kesneje pomiloščena na 15 let težke ječe. Ragovski se je sicer leta 1925. umaknil na Poljsko, kjer pa ni ostal dolgo. Takoj po vrnitvi v domovino je bil aretiran. Obsodba, ki je bila izrečena torej 25 let po njegovem zločinu, se je glasila na smrtno kazen. Porotno sodišče pa je sklenilo predlagati pomilostitev s spremembo smrtne kazni v težko ječo.

Listnica uredništva

Stražarjeva knjiga. Bržkone ni dobil g. Stražar dovolj naročnikov in se zato knjiga še ni dala tiskati. Če bo tiskana, bomo sporočili.

Tržič. Žal, prepozno prejeli.

Cerklje ob Krki. Polovica rokopisa je bila popolnoma zamazana, da ga nismo mogli prečitati. Prosimo vse dopisnike brez izjeme, da nam pišejo jasno. Zlasti imena krajev in rodbinska imena morajo biti lahko čitljiva.

Laško-Marija Gradee. Proti zakonu.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Lovec Copatar.

Cokljari: «Ali ste imeli srečo na lovu?»

Copatar: «Sedem rac sem ustrelil.»

Cokljari: «Divjih seveda!»

Copatar: «Ne, ne, race niso bile divje, pač pa kmet, kateremu sem jih postreljal...»

Tašča.

Gospodar (hlapcu): «Tu imaš deset dinarjev in se pelji na kolodvor po taščo!»

Hlapec: «In če ne bo prišla?»

Gospodar: «Potem dobiš še en desetak...»

Praznoverje.

Zora: «Glej, glej pajka tam v kotu. Kaj pomeni pajek zvečer?»

Branko: «Da je služkinja zjutraj zanikrno pometala.»

Beračeva zvitost.

Ob frančiškanskem mostu v Ljubljani je stalno stal berač s svojim psom, ki je imel okoli vratu obešen napis «Slep». Vsakdo je pomiloval slepega berača. Tudi gospod Solzislav, ki je šel vsak dan čez most, je dal beraču vsakikrat kaj denarja.

Nekega jutra pa je bil gospod zamišljen in je šel mimo berača brez daru. Tedaj pa steče berač za njim, ga potreplje po rami in ga spomni, da mu je pozabil dati miloščino.

Začuden vpraša gospod: «Kako, ali niste slepi?»

Berač: «Ne, gospod, nisem jaz slep, ampak moj pes.»

Prav lahko je.

Župnik (mlademu fantu, o katerem je izvedel, da zapeljuje dekleta in jim obljublja zakon): «Ti, Matevžek, s sosedovo Meto si zaročen, v Zabji vasi imaš razmerje s Cecilijo, a v Mlake hodiš za Alojzijo. Kako je to mogoče?»

Matevžek: «O, prav lahko, gospod župnik, saj imam motorno kolo...»

Prav vseeno.

Neža: «Ti boš poročila tega potepina? Kaj ne veš, da je bil pet let zaprt?»

Urša: «Pet let? Meni pa je dejal, da je bil samo štiri leta v ječi...»

Pretkanec.

Jožek: «Teta, zakaj pa nimaš nikakih otrok?»

Teta: «Ker mi jih štoklja ni prinesla.»

Jožek: «No, seveda, če verjameš v štokljo, jih ne moreš imeti...»

Poljubovanje.

Kavalir: «Gospodična Nada, kaj storite, če Vas kdo tako nenadoma poljubi?»

Nada: «Zakričim na ves glas.»

Kavalir: «Kaj bi napravili, če bi Vas zdajle jaz nenadoma poljubil? Ali bi vpili?»

Nada: «Ne, danes ne, ker sem hripava...»

V parku.

Mati (svoji nedorasli hčerki): «V tem parku se nahaja nedostojen kip, ki ga ne smeš videti.»

Hčerka: «Kateri kip je to?»

Mati: «Počakaj, ti ga bom takoj pokazala...»

V gorski gostilni.

«Pravi vesoljni potop, vam rečem,» je pripovedoval hribolazec natakariči v gorski gostilni, kamor se je zatekel pred dežjem.

Natakariča: «Kakšen vesoljni potop?»

Hribolazec: «Kaj ne veste ničesar o vesoljnem potopu in tisti slavni ladji?»

Natakariča: «Prav ničesar! Ze tri dni nismo prejeli nikakih časopisov.»

Ni prav razumei.

Zdravnik: «Hlaçon, vi ne smete več imeti svinj tako blizu stanovanjske hiše. To je silno nezdravo.»

Hlaçon: «Kaj nezdravo? Moje svinje so najkrepkeše v vsej okolici!»

Ormožani

dobijo naše srečke v

Okrajni posojilnici r. z. z o. z. v Ormožu

Izžrebane številke bodo vedno priobčene v „Jutru“, „Slovenskem Narodu“, „Domovini“ in Mariborskem Večerniku, da igralcem ne bo potrebno iskati izžrebanih listin

Zadružna hranilnica r. z. z o. z.

Glavna prodajalnica srečk za Slovenijo
Ljubljana, Sv. Petra cesta 19

Kupuj vedno

samo „Doko“ čevlje

bodi vsakomur, ki je štedljiv, najvažnejša in koristna zapoved

Trgovina „DOKO“ Ivan Čarman
Prešernova ulica 9, dvorišče

Rekrut Žaba.

Narednik: «Rekrut Žaba, kaj bi storili, če bi vas v vojni postavili na stražo tik sovražnikovih postojank?»

Žaba: «Zbežaj bl.»

Narednik: «To bi bilo vendar sramotno...»

Žaba: «Kaj, zlomka, ne veste, da sovražniki streljajo na ljudi!»

Vedno uslužen.

Ravnatelj vremenske opazovalnice (narekuje): «Jutri dopoldne najprej jasno, opoldne oblačno, popoldne od časa do časa nalivi...»

Strojepiska: «Nalivi? In pri nas bomo sušili perilo.»

Ravnatelj: «Tako? No, potem pa nalive brišite!»

Junak.

Dekla: «Na pomoč, na pomoč, pod posteljo leži tat!»

Gospodinja: «No, no, to je samo moj stari, ki se je skrtil pred menoj...»

Janezkova modrost.

Katehet: «Kdo je bil naš prvi oče, Janezek? No, A - A - A...»

Janezek: «A - a - afna...»

MALI OGLASI

Kolarski pomočnik 177

zmožen navadnega dela, se sprejme s 1. julijem pri Ferdu Lazniku, kolarju v Radečah pri Zidanem mostu.

Vsa naročila za povečanje slik,

ki jih je sklenil Alojzij Rakar po vloženi ovadbi proti njemu, t. j. od dne 8. aprila 1927., ne priznavamo. Istotako ne priznavamo dolžnikom zneskov, ki so jih plačali g. Rakarju po tem datumu.

170

K. Stant,

zavod za povečanje slik, Ljubljana.

Oblačilno blago 167

prodaja družba «MAKO», Ljubljana, Dunajska cesta št. 36, zraven Jugo-Auto, po resnično znižani ceni.

REVMATIZEM.

Zahvalna izjava. 155

Laboratoriju Radio Balsamika!

Beograd

Kosovska ulica 48.

Vaše zdravilo Radio Balsamika zasluži nepopisljivo zahvalo in se mora priporočiti vsakomur, kdor trpi na revmatizmu. Šest celih let sem trpela na revmatizmu in kadar so me napadle bolečine, se nisem mogla ganiti z nobenim udom. Po uporabi ene stekleničice pa sem se toliko opomogla, da se sedaj lahko gibljem. Tako naglo ozdravljenje me je zelo začudilo in se Vam moram zahvaliti. Ostale stekleničice, ki ste mi jih poslali, sem dala drugim. Vsem je pomagalo Vaše zdravilo in se Vam istočasno tudi oni zahvaljujejo. Prosim Vas, da mi pošljete še eno steklenico za neko drugo osebo. Hočem tudi v bodoče priporočati vsakomur Vašo specialiteto. Želim Vam dolgotrni dober napredek ter beležim

z odličnim spoštovanjem

Lenka Cvitanović, žena Matina.

Baškavoda (Dalmacija), 19. aprila 1927.

Zdravilo „RADIO-BALSAMIKA“ izdeluje, prodaja in razpošilja po povzetju laboratorij „RADIO-BALSAMIKA“ dr. I. Rahtlejeva v Beogradu, Kosovska ulica 43, pritičje 6.

Suhe gobe 172

jajca, maslo, puter kupuje vedno po najvišji dnevni ceni trgovina mešanega blaga Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. — Velika izbira oblačilnega blaga vseh vrst.

Restavracija

„6“ „pri šestici“ „6“
v Ljubljani
na
Dunajski cesti „6“se priporoča cenjenemu občinstvu
iz mesta in dežele
tudi ob času velesejma

S spoštovanjem Rezi Zalaznik

Ako bolečate na krvi, želodcu, pljučih, jetrah, mehurju itd., poskusite se ozdraviti s

španskim zeliščnim čajem,

kateri je sestavljen iz okoli 40 raznih planinskih zelišč po dr. I. Königju. Kuha se brez alkohola in brez sladkorja. Naročite takoj za 20 Din 4 zavitke tega zdravilnega čaja, ki ga razpošilja 154

Jos. Urek, Marija Snežna.

PREPOROD!

Vzroki naših bolezni in način, kako se jih osvobodimo. 168

Večina današnjih ljudi trpi na živčnih in artritiskih boleznih. Mnogo ljudi se prerano postara in umre. Redkokdove, kaj je to, biti zdrav. Besede: nervoja, apatija, malo-spečnost, glavobol, nevralgija, revma, protia itd. se čujejo najpogosteje.

Kaj je vzrok vsemu temu?

Vzrok je za vse bolezni isti — neracionalni način življenja, ki ga živimo, in pri tem pozabljamo, da se naša kri zastruplja z različnimi strupi, kakor n. pr. mokračna kislina, urati, toksini itd., in naše življensko žleze polagoma otrpnejo.

Osvobodite samo svoj organizem mokračne kisline, pojačajte svoje življensko žleze in preporodili se boste fizično in moralno, zopet boste živeli življenje popolnoma zdravega in krepkega človeka.

Znani francoski učenjak, fiziolog prof. Braun-Sekar, je po dolgoletnem napornem delu in izkušnjah na živalih, kakor tudi sam na sebi, prišel do senzacionalnega odkritja, iznašel je namreč način pridobivanja specialnega ekstrakta iz živalske žleze, s pomočjo katerega se človeška kri čisti mokračne kisline in drugih strupov, teh osnovnih vzrokov najrazličnejših bolezni, a organizem dobi pri tem zopet svojo moč, ki jo je že izgubil.

Po istem načinu se pridobiva tudi po vsem svetu poznani «KALEFLUID» D. Kaleničenk, ki ga mnogi nazivajo še po iznajditelju Braun-Sekarova tekočina.

Dejstvo «KALEFLUID» pri živčnih in artritiskih boleznih, kakor tudi pri oslabetosti so ocenili tisoči profesorjev in zdravnikov, istotako pa tudi stototisoči samih bolnikov iz raznih držav.

«KALEFLUID» je bil za svoje vrline odlikovan na higijenskih razstavah v Parizu, Londonu, Bruslju in Firenci s 4 «grand prix» in 4 velikimi zlatimi kolajnami.

«KALEFLUID» se prodaja v vseh lekarnah in drogerijah. Detaljna literatura «Preporod» z zdravniškimi ocenami in pismi bolnikov pošiljamo vsakomur brezplačno. Obrnite se na: Beograd, Katčeva ul. 1. Lit. D. Miloš Marković.

2. — 11. julija 1927

pod pokroviteljstvom Nj. Veličanstva kralja

VII. Mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani.

Najstarejša in najbolj obiskana gospodarska razstava v naši državi nudi:

1. največjo izbiro vsakovrstnih industrijskih in obrtnih izdelkov,
  2. ker velika konkurenca, zelo umerjene cene,
  3. najboljši pregled za nakup pri prvovrstnih in solidnih trdkah,
  4. na podlagi sejmske legitimacije 50% voznino na vseh osebnih in brzovlakih in parobrodih.
- Oglejte si prirodne krasote divne Slovenije! Legitimacije se dobe po Din 30 — v vseh večjih denarnih zavodih, potniških uradih, kulturnih in prosvetnih društvih, trgovskih organizacijah itd. Stanovanja preskrbljena! Informacije daje: Sejmski urad.

Čitateljem „Domovine“ se priporoča znano domače podjetje

pri „ČEŠNIKU“

LJUBLJANA, Lingarjeva ulica.

Velika zaloga pomladanskega in letnega blaga za ženske in moške obleke.

Največja izbira novih svilatih rut in šerp.

Pri nakupu bališča se priporoča ženinom in nevestam.

V zalogi samo češko in angleško blago.

Postrežba poštena! 82

Zdravilna zelišča

kupuje 166

„TROLIST“ v Logatcu

kamor se vpošiljajo vzorci z označbo cen.

Ako imate bolečine

kupite v lekarni ali kaki odgovarjajoči prodajalni Fellerjev pravi blagodišeči «Elsafluid». Nadgruite vsak večer in vsako jutro boleča mesta in strmeli in veselili se boste, kako hitro in prijetno Vam «Elsafluid» ublažuje bolečine. — Če ste zdravi, uporabljajte «Elsafluid» za grgranje, za umivanje in hvaležni boste ter ostali svesti «Elsafluidu». Dnevno negovanje telesa z «Elsafluidom» Vam kot plačilo prinaša vedro glavo, močne mišice in zdravo spanje. — Ze naši očetje in dedje so ga uporabljali od zunaj in znotraj kot zanesljivo domače sredstvo in kosmetikum.

Zahtevajte za polkus v lekarnah in odgovarjajočih prodajalnih izrecno „Fellerjev pravi Elsafluid“, v polkusnih stekleničah po 6 Din, v dvojnatih stekleničah po 3 Din, ali specialnih stekleničah po 26 Din. Po pošti pride tem ceneje, čim več se naroči nasekrat; z zavojulno in poštnino vred stane:

9 polkusnih ali 6 dvojnatih ali 2 specialni stekl.	61 Din
27 " " " "	133 " "
54 " " " "	250 " "

Naročila nasloviti razločno takole:

EUGEN V. FELLER

lekarnar v STUBICI DONJI

Elsatrg št. 360 (Hrvatska).